

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oglasila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 80.

V Ljubljani, v soboto 8. aprila 1899.

Letnik XXVII

Dr. Tavčar — pa naša gospodarska organizacija.

1. Uvod. — Poslanec Lenarčič, o katerega talentih ali zaslugah za našo domovino tudi naj-ožji njegovi prijatelji niso do sedaj ničesar vedeli, postal je kar čez noč znamenit med naprednjaki. Dogovoril se je bil namreč z dr. Janezom Tavčarjem, da pri poročilu o deželni kulturi v deželni zboru iz listka prebere nekaj konfu-znih besed proti gospodarski organizaciji in tako poda dru. Janezu Tavčarju priliko, sprožiti v zbornici sermon, s katerim je bil baš nabasan.

Kdor pozna dra. Janeza Tavčarja iz njegovih, radi prisiljene sentimentalnosti bralcu presedajočih povestij, znano mu je, da tega moža duševno oko ne vidi stvari in ljudi nikoli takošnih, kakoršne nam kaže istina, marveč, da zre vse raztegnjeno, spačeno in pretirano. Njemu je ali vse v cvetju, vse v rožah, ali vse strašna puščava, njegovi junaki imajo tam, kjer bi morali imeti glave, nogi, hodijo pa po glavah. Ko bi človek v življenju srečal družbo, ki bi govorila in se kretala, kot govore in se kretajo dr. Tavčarjevi povestij junaki, mislil bi, da je zašel v norišnico. In kedor poznaš dr. Janeza Tavčarja bombastične govore, veš, da so v vsem, osobito pa v pretiranosti, vredni drugovi njegovih povestij, da radi prisiljenih, nenaravnih hiperbol sodijo k večemu kot obmizne »govorance« v krog najožjih somišljenikov in občudovalcev v frazah plodovitega in močnega go-vornika.

Vse te negativne prednosti dičijo dra. Janeza Tavčarja govor, ki ga je svojemu političnemu pri-jatelju in mojstru Žveglju v radost deklamiral v potu svojega obraza v sredo, dne 5. aprila 1899. l., deželnim poslancem, kolikor jih je bilo pri volji, poslušati ga.

2. Velikanske priprave. — Po Ljubljani širile so se že dalj časa govorice, da opravlja

vodja narodnih naprednjakov, dr. Janez Tavčar, težko in naporno duševno delo, da namreč pro-učuje gospodarsko organizacijo, ter da bode sad tega imenitnega duševnega dela uničenje kleri-kalnega zmaja. In sad tega napornega duševnega dela bil je govor, ki ga je spustil dr. Tavčar v dež. zboru dne 5. aprila, torej štiri dni prekasno. Parturiunt montes et nascitur ridiculus mus!

Toda oglejmo si to, po tolikem duševnem trudu spočeto delo natančneje.

3. Dr. Tavčar — humorist. — Pra-staro je pravilo, da si skušaj govornik v uvodu pridobiti blagonaklonjenost poslušalcev. Tudi dr. Tavčar ni hotel kreniti s te obhrojene steze v stran, in torej skuša zasukati začetek svojega govora malo humoristično. Pripoveduje, da deželnozborski poročevalci navadno malo potolčejo »po rebrih zaspanemu in lenemu deželnemu odboru, ki je bil v visoki ti zbornici že tolikokrat na klop položen, da že skoro več palice ne čuti, kedar mu pade na hrbet«. Dr. Janez Tavčar je tu v svojem srčnem veselju nad srečno skovanim dovtipom čisto pozabil, da je tudi sam član — od njega z »za-spanim in lenim« pitane deželnega odbora. Vo-lilci dr. Tavčarjevi so to izpoved svojega poslanca gotovo brali z zanimanjem.

4. Vir modrosti. — Toda pustimo ta edini in, kakor smo videli, klaverni dovtip dr. Tavčarjevega govora. Poglejmo rajši, od kod je zajemal dr. Janez Tavčar svojo gospodarsko mo-drost, kaj je tako naporno študiral in tako dolgo. Na prvi hip vidimo, da je vir vse dr. Tavčarjeve modrosti knjiga: »Das landwirtschaftliche Ge-nossenschaftswesen in Deutschland«, katero sta 1899. leta pri Manzu na Dunaju izdala dr. Moric Ertl in dr. Štefan Licht. To je dober pripomoček za začetnika, ali od tistega, ki zleze na stolec kri-tika in raz ta stolec kriči in ukazuje, kako bodi in kako ne sme biti, smemo in moramo zahte-vati, da je proučil malo več, kot samo to pri-

ročno knjigo. Zanimivo vprašanje pa je tudi še, ali je strogi criticus dr. Janez Tavčar, ki od dru-gih zahteva največje natančnosti, proučil natančno in vso omenjeno knjigo. Na to vprašanje odgo-vorimo samo z enim vzgledom. Dr. Tavčar v svoji »znanstveni« kritiki trdi: »Načelo, po kojem se nemška konsumna društva strogo ravna,jo, pred-pisuje, da se v konsumnem društvu ničesar na upanje ne proda, in tudi ničesar na upanje ne kupi... Kar zadruga naroči, plača takoj, in kar zadrugnik od nje kupi, mora istotako takoj poplačati Kredita zadruga nepozna-jo«. Dr. Licht pa pravi v II. delu str. 13 omenjene knjige: »Die Genossenschaft soll — wenigstens mit einem gewissen Zeitpunkte — reinen Tisch bezüglich des Warenbezuges machen. Deshalb ist bei den landw. Bezugs-genossenschaften der Grundsatz der Barzahlung d. h. der Zahlung innerhalb einer angemessenen Frist, streng eingeführt«. To se glasi nekoliko drugače, kot trditve dr. Tavčarja. Dr. Licht zahteva na-dalje, da naj se poleg kmetijske zadruga ustanovi posojilnica, ta naj takim članom zadruga, ki ne morejo v omenjenih rokih plačevati prejetega blaga, po zaupanju, ki ga uživajo, posoja za pla-čilo potrebnih novcev. Dr. Tavčarjev »Narod« pa je pred kratkim še kar divjal, ko je svojim jogrom pravil, da so pri nas posojilnice koj poleg kme-tijskih zadrug. In vendar to naravnost zahteva sam dr. Tavčarjev vir!

To zadostuj v dokaz, kako slabo je iz tega svojega edinega vira zajemal dr. Janez Tavčar.

5. Pravljice. Trditve dr. Janeza Tavčarja, da širijo zadruga pijančevanje, da nimajo knjigo-vodstva ali tako, katero bi moralo zanimati dr-žavnega pravdnika, da prodajajo neudom, so gole pravljice za liberalne otroke ali otročje liberalce. Tudi dr. Tavčar za te trditve ni ponudil, še manj podal dokazov. Ne bomo se torej s temi pravljicami pečali dalje.

LISTEK.

Napredno pismo.

Gospod urednik!

Smilite se mi, in zato Vam pišem. Sedaj ste klerikalci popolnoma na tleh. Vedno ste kričali, da je liberalizem star in obnemogel, sedaj Vas je pa klerikalce kar pomendral in razbil. Jaz in dr. Tavčar sva mnenja, da ima baron Schwegel, eks-celenca, še vedno dobre ideje. Kedor se ž njim zveže, ni zapuščen. Tako zvani shod trgovcev in obrtnikov je to pokazal, deželnozborska debata v sredo je to pokazala, sploh ves načrt novega boja proti Vam to kaže.

Seveda upijete, da je naša zveza z Nemci, ki nam daje toliko dobrih, novih idej, nemškutarenje. Prosim Vas! Ali ne pravi že Prešeren, »da včasih vrli Čeh nemškvtati musi«? In če morajo to Čehi, to veliko in močno slovansko pleme, za-kaj bi se branili tega mi mali, ubogi Slovenci? Razun tega je princip liberalizma poleg prostosti in enakosti tudi bratstvo. Mi torej samo dejan-ski izvajamo bratstvo, ako se bratimo z Nemci.

Poleg vsega tega pa so Nemci z nami tako pri-jazni. Vi niste imeli nikoli pohvalne besede za nas, sedaj pa nas imenuje »Grazer Tagespost« simpatične, baron Schwegel, ekscelenca, pa je blagovolil imenovati celo govor našega voditelja dr. Tavčarja znamenitim in prednašanim z izredno zgovornostjo. Da, še več, baron Schwegel, eksce-lenca, blagoizvolil je počastiti naš shod trgovcev in obrtnikov s svojo navzočnostjo. Toliko, da ni tudi on govoril. To je prijaznost, to je pa tudi pravo krščansko odpuščanje svojim razžaljivcem, ker smo že tolikokrat po »Narodu« in »Rodoljubu« napadali veleposestnike.

Od Vas ni imel nihče toliko krščanstva v sebi, kot baron Schwegel, ekscelenca, ker nihče ni prišel na naš shod trgovcev in obrtnikov. Celo socijalni demokratje, ki sicer sami ustanavljajo konsumna društva, prišli so na naš shod in jeden najodličnejših socijalnih demokratov, kateremu ne le v naši Avstriji, temuč tudi v Nemčiji ni para, krojač Železnikarja prišlo, pretilo je postati s svo-jimi predlogi in govori shodu trgovcev neprijet-nim, zatorej so ga »macherji« hitro zaključili, da niso prišli sitneži do besede. Tako se govori, ali meni takih neprijaznih govoric še mari ni. Shod

in v lepi prijaznosti sta bila skup on in dr. Tavčar. Da ne boste več tako neprijetno povpraševali po »Slovincu«, povem Vam, da je dr. Tavčar že našel tistega pol vagona fižola, ki ga je bil v sredo izgubil na potu od »Narodne tiskarne« do starega strelišča. Našel ga je še tisti dan zvečer v prvem predalu druge strani »Slov. Naroda«. — Sedaj se, kajne da čudite, kako močan je naš »Na-rod«, kar v jednom samem predalu nosi pol va-gona fižola; vrjemite mi, s to svojo močjo Vas bode ugonobil.

Toda nazaj k shodu trgovcev in obrtnikov. Čudite se kajne da, kako smo mogli dati ta dva stanova, katerih interesi so si dijamentralno na-sprotni, pod jeden klobuk. Nam liberalcem je pač vse mogoče, das Widersinnige, ali kako že pravi Goethe, hier wirds Ereignis. Po Ljubljani se si-cer govori, da zatorej tudi obrtnikov skoro nič na shod ni bilo, tistih par pa, kar jih je razun kro-jača Železnikarja prišlo, pretilo je postati s svo-jimi predlogi in govori shodu trgovcev neprijet-nim, zatorej so ga »macherji« hitro zaključili, da niso prišli sitneži do besede. Tako se govori, ali meni takih neprijaznih govoric še mari ni. Shod

6. Učenjak. Dr. Janez Tavčar ne razločuje posameznih strok gospodarske organizacije. Vse mu je konsumno društvo. V vsem svojem govoru ne zna razločevati starega škornja od konsumnega društva, in starega resničnega reka: qui bene distinguit, bene docet, ta govornik ne pozna. Kako tudi! Saj ga je pravi ali narejeni srd proti konsumnim društvom tako prevzel, da se čudimo, da ne vidi tudi že v kočah planinskih društev — konsumnih društev.

Tako je vse, kar je stvarnega povedal dr. J. Tavčar dne 5. aprila 1899 v dež. zboru proti gospodarske organizaciji, razpalo v nič. Vsi razlogi so ga zapustili. Ne! Ostalo mu je še nekaj, — žirovski fižol!

7. Dr. Janez Tavčar in fižol. Dr. Janez Tavčar je v svojem govoru pisal, ker govoriti je bil, kar je našim bralcem že znano, to pozabil, da je konsumno društvo v Žireh kupilo vagon fižola; rabilo ga je baje samo pol vagona in pol vagona »še dandanes plesni v kleti nekega oštrja na polupoti med Škofjo loko in Žirem«. S tem je brez dvoma umorjena gospodarska organizacija. Dr. Janez Tavčar zasul in pokopal jo je z žirovskim fižolom. Stvar pa je taka: Žirovsko konsumno društvo kupilo je vagon fižola in tudi uže vsega prodalo. Obdržalo si je in shranilo v svoj magazin le krog 400 litrov za seme, ker je posebno dobre kakovosti in ga bodejo porabili sedaj spomladi za seme, v kar je bil namenjen. Iz tega dr. Tavčar lahko vidi, da ni varno, zidati na fižol. Tolaži naj se s tem, da so uže stari Pitagorejci proglasili fižol nečistim.

8. Dr. Tavčar in letnica. Taka je torej modrost dr. Janeza Tavčarja glede zadrug. Vkljub temu, ali morda prav zaradi tega pa nam očita, da so ti grozni klerikalci »vzeli v roko nemško knjigo, in hitro in površno iz nje nekaj prepisali, prenesli vse to na slovenska tla, ter se pobahali, da Slovence na Kranjskem gospodarsko organizujejo«. Dr. Tavčar je torej mnenja, da se je vsa naša organizacija razvila temeljem njemu edino znane Ertl-Licht ove knjige. Naj blagovoli pogledati, kedar je zagledala omenjena knjiga luč dneva, in videl bode, da je izšla 1899. leta, torej šele letos. Naša organizacija pa je uže stara skoro deset let. Dr. Janez Tavčar torej sam priznava, da smo bili mi že pred skoro desetimi leti tako pametni, kot je on — stoprav sedaj. Da ga to jezi, za to ne moremo.

9. Osebnosti. V tej svoji jezici je dr. J. Tavčar porabil obupno sredstvo. V svojem govoru pogreva osebne napade na posamezne voditelje konsumnih društev, kateri napadi so uže pred kazenskim sodiščem v vseh inštancah dokazani bili kot neresnični. Dr. Tavčar sam bil je takrat zagovornik tistih, kateri so širili te neresnične vesti in bili radi tega pošteno obsojeni, — žrtve »Narodovega« hujskanja Dulcinea, kegljišče, popivanje in vpitje med službo božjo, vse je sodnijsko dokazano kot neresnično. Dr. Tavčar pa, tičeč v varnem grmu poslaniške imunitete, s takimi rečmi obmetava poštene ljudi.

10. Filip Tekstor. — Naposled obrača se dr. Janez Tavčar do knezoškofa, naj vendar po-

maga liberalcem. Spominjamo se tu smešno pretirane dr. Tavčarjeve povesti »Mrtva srca« in nje junaka Filipa Tekstorja, nekakega markija Poza, kateremu so se pa prismojili možgani in kateri s prismojeno zgovernostjo pridiguje škofu, naj vendar kaj stori; kaj, tega Filip Tekstor sam ne vé. Pisatelju tam, govorniku tukaj je samo do tega, da malo udrihne tudi po škofih. Kapelane že itak hrusta paroma za zajutrek kar brez hrena. Kot gourmand v použivanju klerikalcev privoščiti si včasih še poseben užitek s tem, da se spravi nad škofo. Izpodkopuj avtoriteto, to je prvi zakon liberalizma.

11. Policija! Policija! — Koj drugi zakon pa je: Kliči, ako moreš, policijo proti klerikalcem na pomoč. In res kliče tudi dr. Janez Tavčar v svojem govoru vlado na pomoč v boju proti gospodarske organizaciji.

12. Sklep. — Dr. Janez Tavčar pravi, da so na Nemškem kmetijske zadruge na mestu, pri nas pa ne, ker so Nemci velik narod, mi pa smo majhni, tam so razmere velike, pri nas pa male. Torej mi poginimo v gospodarskem boju, ker smo mali? Ako pa je dr. Tavčar s tem zadovoljen, prav, mi nismo za to. Toda dr. Tavčar pravi, da za naše razmere zadostuje kmetijska družba, kateri je zapel v govoru ditirambičen slavospev. Naša kmetijska družba sicer pridno premilira bike, med njimi tudi visoškega, ali za organizacijo kmetškega stanu se pa do sedaj ni brigala. Morajo se torej za to brigati drugi. Ta organizacija napreduje z elementarno silo in nje toka ne bodejo ustavile vse govorance dr. Janeza Tavčarja. Dr. Ertl navaja v uvodu str. XIV svoje knjige resnične besede Buchenbergerja: »dass durch diese neuzeitlichen Genossenschaften nicht etwa nur das wirtschaftliche Erwerbsleben, sondern auch das geistige und sittliche Sein der Mitglieder im günstigsten Sinne beeinflusst worden ist.« Morda najde in si zapomni dr. Janez Tavčar te besede, kedar se bode »pripravljat« za prihodnjo govoranco. Vederemo!

O pomenu gospodarskih zadrug.

(Govoril g. Fr. Jaklič na shodu gospodarskih zadrug)

Častiti zbor! Z veseljem sem sprejel poročilo o pomenu gospodarskih organizacij na našem današnjem shodu! Vesel sem, ker vidim pred seboj toliko število odličnih mož spoštovanih zastopnikov slovenskih gospodarskih organizacij in cenjenih prijateljev in somišljenikov naših, ki nam dajo s tem, da se udeležujejo našega zborovanja, neprecenljivo moralno moč, ker sedaj vidimo, da zastopniki gospodarskih organizacij nismo tako osamljeni, kakor bi radi videli naši nasprotniki. — Vesel sem pa zlasti, ker sem za se popolnoma prepričan, da bode naše zborovanje rodilo obilo dobrega sadu v vsestransko korist našega odlično kmetškega in delavskega naroda.

Predno skušam rešiti dano mi nalogo, ušojam si še povedati nekaj svojih mislij o današnjih dveh shodih v Ljubljani. Na tem shodu smo se zbrali od vseh krajev prijatelji slovenskih delavskih stanov in zastopniki tistih stanov samih; priredila nas je semkaj nesebična ljubezen in požrt-

vovalno rodoljubje, ki ne pozna sebe, pač pa pozna v prvi vrsti korist in blagor ljudske mase. Nasprotnike pa so na njihov shod pripeljali neplemeniti sovražni in sebični nameni. Tu smo se zbrali z namenom, javno se razgovoriti o pomenu gospodarskih organizacij, da vsestransko pojasnimo svoje stališče, da se zbistrijo pojmi ter se zjedini v načelu, kako organizujemo uspešno narod, a tam se zbirajo ljudje, da kličejo na pomoč vlado in morda policijo, da jim pomagajo braniti krivične zastarane privilegije, ki niso nikjer vzakojeni. Mi ne kličemo na pomoč vlade, ker vse naše organizacije temelje na zadrugnem zakonu, ampak vljudno jo hočemo opomniti, da smo tudi mi avstrijski državljani, torej deležni vseh pravic, ki nam jih daje zakon, da imamo dolžnosti do države in da ima vsled tega tudi vlada dolžnost, pospeševati naše zadruge. Ideja samopomoči in samoobrambe nas druži tukaj, — a tam za drugo idejo res ne vem, kakor za idejo sebičnosti. Boj, ki ga vodi njihov organ proti našim organizacijam, jim ni še dovolj ostuden, morda si zmislijo še kaj bolj pikantnega! Slobodno jim! Boja mi ne iščemo, a tudi ognemo se mu ne! Mi ga vsprejememo, svesti si svojih pravic po božjih in cerkvenih zakonih, svesti si svoje konečne zmage, saj za pravico in resnico se je prijetno in lahko bojevati.

Namen imam povedati, kakšen pomen imajo sedanje gospodarske zadruge, ki že delujejo na slovenski zemlji. Ako se spomnimo nekaj let nazaj, vidimo, da je naše ljudstvo še pred nekaj leti bilo kaj brezbrizno. Ker je gmotno in politično propadlo, je obupavalo nad svojim stanjem in zahtevalo izvanredne pomoči od države in dežele. Seveda je bilo v državnem zboru sklenjenih že mnogo postav o različnih zadrugah, ali ljudstvo o teh postavah ni vedelo ničesar, izobraženci pa menda niso imeli pojma o teh postavah ka li, ali so imeli pa preveč posla s seboj. Kmet, rokodelc in delavec je bil prepuščen samemu sebi, da je lažje in hitreje propadal.

Po večjih krajih v mestih in trgih so nastale nato posojilnice, osnovane največ po Schulze-Dielitschevi osnovi. Združilo se je navadno nekaj mogotcev mestnih ali trških ter so ustanovili posojilnico, nekaj iz vzroka, da so mogli svoj denar prilično in varno nalagati, nekaj, da so od svojih, večkrat visokih deležev vlekli visoke dividende, ali da so imeli za svoje špekulacije denar vedno pri rokah in najzadnje še-le so se spomnili na kmeta še-le potem, ko njim ni bilo več treba. Te posojilnice jaz ne morem imenovati kmetške ali ljudske, kakoršne so nam pred očmi. Te nam je prineslo zadnje petletje! Precej časa prej so prinašali naši časopisi poročila o kmetijskih posojilnicah v Nemčiji in v nekaterih avstrijskih deželah; marsikdo je čital ta poročila, bil jih vesel in si mislil, o, ko bi tudi pri nas bilo tako, a poguma ni imel, da bi proučil sestav in ustanovil tako posojilnico. Šele ko so odlični domoljubi v Ljubljani spoznali, kolikega pomena so male Raiffeisenove zadruge za kmeta, rokodelca in delavca, lotili so se te stvari — in danes, hvala Bogu in njihovi požrtvovalnosti, danes je v naši

Politična štacuna.

Na našem ljubljanskem trgu že precej dolgo baranta politična firma Ivan & Malobrk. Svoje dni delala je dobre kšefte, zadnje čase je pa šla trgovina »nazaj«. Prvi družabnik, pravijo, je sicer dober človek, pa sem ter tje se je zameril, pravijo, najboljšim kundom, ker je bil z njimi gorjansko-poljansko-rovtarsko uljuden, in jih je kar na cesto postavljat. Drugi družabnik ni imel nikdar prima referenc in dobri ljudje ga niso marali. Tako je ta firma prišla v škripece. Nekega dne pravi Malobrk svojemu kompanijonu: Ivan, »tombola« bo, če si ne opomoreva na drugo vižo. Reklamo, reklamo morava delati, to je glavno, saj tako obogate naši ljubi liberalni prijateljski Abrahami, Kohni, Teitelesi in Feitelesi. Naj bo naša roba tudi židovska — tudi nama kaže ta pot v nebesa. Ino Ivan udari s cepcem na boben »Roda«, da je kar bučalo po »Slovenskem Rodu«. Prvi pride revež učiteljček tam z dežele. Herreinspacirt! mu zakliče Malobrk. — Smuk, imela sta ga. Toda ta je bil presuh in prehitro obran. Od daleč zagledata trgovca, ki prihaja mimo štacune

in veselje je bilo veliko. Malobrku se sline cede, Ivanu se zasvetijo kodri od samega angeljskega veselja. Ino glej, tudi trgovec stopi v njihovo štacuno.

»Enega je premalo,« pravi Malobrk, vse jih morava vjeti in naša politična firma bo na novo lakirana. Glej, pride jih vedno več in več! Hosana! vpije Malobrk, sedaj bo čas, da naš politični »pofel« ali »krafel« razpečava! Ivan, dragi, zlati Ivane, veseli se in od veselja in radosti ne počí, sedaj nama ne bo treba več »petjota«, taki kundi dajo za šampanjca — a!

Ivan pa modro spregovori in pravi: veš kaj, ljubi Malobrk, napraviva »Ausverkauf«, da spečava našo škartirano šaro, in imenujeva ga »trgovski in obrtniški shod«.

Bravo mu zakliče kompanjon.

In res, napravila sta »Ausverkauf« v »Narodnem hramu« in dobro sta spečala svoj stari »krafel«, ki ga sicer nihče ne kupuje več.

Na to avkcijo prišel je tudi »Špan«, pobratim in prijatelj Malobrkov, in vodil je spretno avkcijo. Prodajali so »trgovsko banko«, »slovensko trgov

je bil le lepa in veličastna prikazen, narodni advokatje in trgovci, Nemci in socijalni demokratje, vse je bilo lepo zbrano. Saj morate poznati prelepi rek: Quam dulce et jucundum, habitare fratres in unum. To je ta lepi shod pokazal, vsi so bili lepo složno pod jedno streho. In če je to v »Narodnem domu« mogoče, zakaj bi ne bilo mogoče v življenju, v javnosti?

V odbor trgovcev in obrtnikov, ki bode torej delovati imel proti Vašej gospodarske organizaciji, so bili izvoljeni gospodje: A. Pogačnik iz Cerknice, Domicelj iz Rakeka, L. Fürsager iz Radovljice, C. Pirc iz Kranja, Guštin iz Metlike, Stepec iz Višnje Gore, Terdina iz Ljubljane, Tosti iz Ljubljane, Zupančič iz Ljubljane, F. Souvan iz Ljubljane, potem še naslednji trgovci in obrtniki: dr. Tavčar, cesarski svetnik Murnik in Malovrh.

To Vas bojo!

Privoščiti Vam

Vaš

V Ljubljani, 8. aprila 1899.

Janež Naprednik,
ponižen pa odločen slu-
žabnik liberalne misli.

deželi lepo število krasno se razcvitajočih kmetijskih posojilnic, ki so mogočna opora našemu kmetiskemu stanu.

Res je bilo v nekaterih delih naše dežele stanje kmetov brezupno, splošno pa žalostno. Liberalizem ga je bil osvobodil in prepustil ga samemu sebi, da svobodno napreduje ali pa svobodno propade. Razdrobljen in osamljen se kmet ni mogel dolgo upirati novim potrebam in nesrečam ter je zelo propadal. Kmet ni delal več zase, trpel je s svojo družino vred za oderuhe. S svobodo je prišlo nešteto potreb, katerih prej ni poznal, za katere pa je bilo treba mnogo denarja. Od kod naj ga je li kmet si vzel? Tisti, ki so ga osvobodili, naj bi mu bili dali tudi priliko pomagati si. Tako si je pa moral vsak svobodno pomagati, kjer si je mogel, in res si je kmet pomagal tam, kjer si je mogel, najprej pri sosedih, ako so imeli sosedje kaj krščanskega čuta in pa denarja; ako pa tam ni bilo, potem je šel k bogatinu, ki je posojal denar na obresti, ki so bile tem večje in hujše, čim revnejši je bil kmet. — Kmetovemu propadu so bile vzrok deloma slabe letine, včasih nizke cene poljskim pridelkom, in je prišlo naposled do tega, da se kmetijstvo brez živinoreje več ne izplača, dostikrat pa tudi kmetova nevednost in lahkomišelnost, ker je mislil, da mu ne more zmanjkati. Treba je bilo denarja za živino, prašiče, posle, in ker mu kmetijstvo ni dalo, moral se je kmet zadolžiti pri bližnjih oderuhih ter je dajal po 8, 10, 12, 24 ali celo več odstotkov obresti na leto. V sili je kmet obljubil vse, ker se je nadejal, da bode prigospodaril v dobrih letih, da bo mogel poplačati dolg. Žal, da je bilo taci kaj malo, navadno je potem kmet delal za oderuha. Še hujši je bilo tam, kjer je kmet odraščal oderuške obresti in natura. — Kmet je lezel čedalje bolj v dolgove in naposled, ko se je oderuhu zdelo dovolj, zapel je boben in kmeta ni bilo več. V teh letih gospodarskega propada našega kmetijstva opazujemo na kmetih te-le prikazni: Kmetje so lezli v dolgove. Mnogi omagujejo še danes pod težo dolgov, mnogi so pa bili od oderuhov poginili v svet, koder se sedaj potikajo kot revne delavske rodovine, nekateri so pa odprodali kos za kosom od svoje kmetije, da so si še — če je bilo le še mogoče — ohranili med splošnim propadom vsaj hišo in košček polja, kjer životarijo še danes. Med temi propadajočimi kmeti pa nahajamo ljudi, ki so ob tej splošni bedi kmetijstva povzpeli se do premoženja in veljave. Navadno so z malim denarjem začeli špekulirati, da so dajali za visoke obresti denar na posodo, kupovali rejsko živino, prekupovali mrvo in žito, prekupovali pa tudi dostikrat dvomljive dolgove, pokupovali propadajoče kmetije in jih razkosavali, prodajajoč posamezne dele največ na upanje, kajpada na prav visoke obresti.

To so oderuhi! Gmotno so izsesavali ljudstvo, ubijali ga duševno in izrabljali za svojo politiko, ki nikdar ni bila krščanska.

Tako je bilo pri nas in tako ali še bolj ali nekoliko manj je bilo v vseh krajih naše dežele.

Splošnega propada kmetijstva so v veliki meri krivi ljudje, ki nimajo srca za bližnjika, ki ne poznajo nobene vzvišene ideje, ki poznajo le svojo korist ter iščejo dobiček in denar povsod, ki so kristijani, dokler se jim zdi, Slovenci, dokler jim nese, ki se ne vstrašijo tudi nobenega zločina, ako jim kaj kaže. Taki so oderuhi pri nas in taki so najbrž tudi drugod; ako ravno ti niso zakrivali kmetijskega propada, so ga pa gotovo silno povspešili, ker jim je neslo.

Najtrdnejši jez propadanja kmetijstva in najboljši lek za rane, ki so jih v dolgih letih naredile te ljudske pijavke na mogočnem telesu kmetijskega stanu, so prave ljudske zadrage, male posojilnice po Raiffeisnovem načinu, ki so in bodo trdna podlaga in tako rekoč nekaj pogoja za vse druge zadrage, ki se morajo ustanoviti v ohranitev in zopetno povzdigo kmetijskega, rokodelskega in delavskega stanu . . .

Lahko bi Vam opisoval velikanske vspehe, ki jih imajo te posojilnice zlasti v Nemčiji; ker so pa pri nas v resnici vspehi ravno taki in tisti, seveda ne absolutno, torej lahko iz lastne skušnje povem, kolikega pomena so posojilnice za cele okraje in cele dežele.

Posojilnice koristijo kmetu moralno in gmotno.

Tisti, ki so sami ustanovili kakšno posojilnico, pač vedo, kako je težko pripraviti kmete k ustanovitvi. Ker je bil kmet skoraj vselej izkoriščen, ker se zaveda svoje slabosti proti oholemu vaškemu mogotcu, postal je nezaupljiv, v združeno moč sosedov ne verjame, ker je vsak zase istotako slaboten ali pa še bolj kot je on. In ko vendar ustanove posojilnico, zopet zmaguje, češ, zastoj je trud, saj ne bo nič! Ko pa vidi prve vspehe, začne upati. Spoznava potrebo združenja in skupnosti, zaveda se svoje moči in veljave, ako je združen s sosedmi. Obupnost ga zapušča, nade na boljše, brezskrbnejšo bodočnost mu vlijo sveže življenje, hrepenenje po gospodarski neodvisnosti na novo vplamti. Možatost se vrne, in tisti sramotni duh hlapčevske ponižnosti in udanosti do oderuhov izgine, in mož za možem se prikaže iz razvalin gospodarskega propada. Mir in zadovoljnost se vrne v hiše, koder je vsak hip oderuh imel vhod, da je vohal, ali ima nesrečna žrtev kaj tacega, česar bi bilo vredno polastiti se. Koliko solz je manj, koliko pa tudi obupnih kletvin in pijančevanj. — In gmotno? Tisti kmetič, ki je doslej tresoč se potkal na oderuhova vrata in v sili obetal obresti, kakoršne mu je narekoval oderuh, sedaj dobi za nizke obresti na osebni kredit, ali če je svota le velika, na vknjižbo, denar v posojilnici. Zato uslugo ni bilo treba napajati nikogar, niti ubijati svojega moštva, ampak plača oderuha, kupi živino, orodje ali karkoli ter potem vrača z majhnimi odplačili, kolikor ravno more odtrgati si pri gospodarstvu. In kmet takrat prodaja svojo živino in svoje pridelke, kadar imajo najboljšo ceno, ker vé, da ga posojilnica rada čaka, ako si le more kaj pomagati in prigospodariti. S pomočjo posojilnice si kmet uredi svoje dolgove, popravlja poslopja,

kupuje živino in orodje, ker le takó more zmagovati teže dolgov, v katere ga je potisnilo največkrat špekulativno denarno oderuštvo. Posojilnice provzročajo, da obrestna mera za dolgove sploh pada. Koliko tisočev in tisočev so zadolženi kmetje kacega okraja ravno valed tega v enem letu na boljsem, koliko se s tistim denarjem že plača dolgov. (Dalje sledi.)

Deželni zbor kranjski.

VII. seja dne 7. aprila.

Kranjska dežela je v prejšnjih desetletjih jako malo ali skoraj nič storila v povzdigo deželne kulture. Kmetijstvo, vodne zgradbe in zagradbe, vodovodi in vodnjaki, planšarstvo, živinoreja in vinarstvo: vse te panoge narodnega gospodarstva so bile pastorka. Vlada se ni zmenila za to, a ljudski zastopniki so najboljša svoje moči žrtvovali v narodnih in političnih bojih, za gospodarske stvari in ljudsko šolo so se razmerno malo brigali. V zadnjem desetletju obrnilo se je na boljše. Poslanci so začeli takorekoč tekrovati med seboj z raznimi predlogi za povzdigo gmotnega stanja in duševne izomike prebivalstva. V isti meri je raslo tudi zanimanje vlade, a v najvišji meri prebivalstva samega. Tako je n. pr. deželni zbor načeloma dovolil že nad dva milijona za razne vodovode, uravnave vodâ, osuševanja poplavljenih pokrajin, zboljšanja zemljišč, pogozdovanja itd. A s tem pa je deželni zbor tudi zagazil v svoji veliki gorečnosti v zagato, v veliko zadrego, ker s pičlimi sredstvi ne more ustrezati vsem nujnim prošnjam in zahtevam. Volivci tišče od vseh strani, češ: ako gradite vodovode, ceste itd. tu in tam, zakaj ne i pri nas. A deželni zbor stoji vedno pred vprašanjem: kako pokriti rastoče stroške, kje dobiti sredstev, s katerimi bi bilo mogoče ustrezati vsem potrebam? In tako se deželni zbor giblje v skromnem okvirju letnih dohodkov, ki pa niti približno ne zadoščajo vsem zahtevam. Številke to potrjujejo. Tako je leta 1887 dežela izdala za povzdigo narodnega gospodarstva ali za deželno-kulturne namene le 13.931 gld., leta 1890 že 30.127, a leta 1897 že 156.917 gld.

Troški za dobrodelne namene, to je za bolnice, blaznice in kranjske bolnike v tujih bolnicah so leta 1887 znašali 173.000 gld., a l. 1897 že 282.000 gld. Še v večji meri so rastle troški za ljudsko šolstvo. Tako so znašali troški za ljudsko šolo leta 1871 dobrih 9000 gld., a leta 1896 že 369.000 gld. in so se po zadnji uravnavi plač še izdatno zvišali. Za občila (deželne in okrajne ceste ter razne dotične podpore) je dežela l. 1887 prispevala okroglih 30.000 gld., leta 1897 že okoli 120.000 gld.

Naveli smo tu le glavne točke, da čitatelji spoznajo, kako rastejo leto za letom razne potreščine, katerih dežela s sedanjimi dohodki ne more zmagovati. In zato so posebno zastopniki kmečkih volivnih okrajev v veliki zadregi nasproti volivcem, katerim navzlic najboljši volji ne morejo vedno in v vsem ustreči. Oglašajo se marljivo za svoje volivce, a pogled na deželni pro-

sko šolo«, Caherlin, ki v jedni minuti zamori konsumne šurke itd. . . in vse, vse se je prodalo.

Mimo »Narodnega hrama« prihajali so sprehajalci in sprehajalke, kihali so in šepetali: Vse je prav, vse je prav, samo to ne, da bi ti pošteni trgovci z dežele še nemara postali komiji pri firmi »Ivan & Malobrk«! Brrr!

»Trgovska žaba«.

Dama s fotografijami.

Slika. — Rado Kósar.

(Konec.)

»Gospodična, Vam je slabo, je rekel sočutno, in tisti trenutek jo je ujel z rokama, da ni padla onemogla. . . En trenutek jo je držal v svojih rokah, potem pa jo je položil na zofo in šel.

Seboj pa je nesel njeno srce, dasi tega sam ni vedel; in kako naj bi bil tudi zvedel? Ali naj bi mu bila ona priznala, da ga ljubi, moj Bog, ona. . .! In on sam? Ah, morda je čutil kaj v svojem srcu, a upal si ni obrniti svojega pogleda do nje, ker je zijal med njima nepremostljiv prepad. Najbrže je nosil svojo ljubezen in svoj obup

zakopan v srcu, dokler ga nista umorila jad in bol. . .

Kaj neki je počel potem, kadar je dobil katero izmed onih brezimnih pisem, ki mu jih je pisala še leta in leta, pisem, katerih vsako je pričalo o neskončni ljubezni njeni, a tudi o obupih, da ne more do njega. . . in on do nje. Kako je moral pač drhteti in hrepeneti, ko je bral oni vedni refren vsakega pisma: »Ne iščite me, ker našli me ne bote, ne povprašujte, ker zvedeli ne bote mojega imena, a bodite samo tega prepričani, da kopri po Vas bitje, ki Vas ljubi iz vse duše in radi te obupne ljubezni umira za Vami. . .!«

Kaj je pač čutil ob takih trenutkih?!

In gospa Miličeva se je sesedla, kakor uničena strmela v fotografijo, a iz očij ji je začel liti potok solza in kapati na naročje, na roko. . .

Umolknila je in molčala, kakor da ji je odleglo po hudi, hudi bolezni, ko je obnovila stari spomin. Nemo je strmela dolgo, dolgo v album.

In meni je dela vsa ta tišina, ta mir tako neskončno dobro, da so se mi jele oči sklapljati, razkošna utrujenost me je zaobjela in. . .

»Gospod Kosar, kaka brezobzirnost, da dremljete«, zakliče nad mano gospa Miličeva.

Vzdramim se, kakor da mi je zatrobil angel k sodbi z bučečo trobento, in komaj se zavem, kje sem.

Solnce je že tonilo in rahel mrak je padal v budoar.

Gospa Miličeva je slonela še vedno tam, le album je bila odložila na mizo, ko je čudom zapazila, da dremljem.

»Oprostite gospa. . .« zajecijam v strahu »nisem dremal, le vaša povest me je tako omamila, da sem se zamislil in skoro pozabil, kje da sem. . . Nesrečno dekle, ki je ljubilo tako vztrajno, dasi brez upa. . .«

»Nesrečno, ah, prav pravite in to leta in leta in bode ljubila. . .«

»Toda oprostite, gospa Miličeva, jedno mi je še vedno neznano, kdo namreč je bila ona nesrečnica; nikdar mi še niste. . .«

»Ona nesrečnica? ah. . . ona. . .?«

»Pardon, gospa, nekaj mi je ravno padlo na misel; hotel sem vas vprašati o temle majorju, ki ste mi blagovolili zadnjič obljubiti, to se pravi

račun jim stavi meje, ker se čisto ponavljajo klici: treba bode zvišati deželne priklade na direktne davke. In kateri zastopnik kmečkih volivcev bi se z ozirom na splošno bedo upal glasovati za zvišanje priklad? Deželni zbor si zdaj žali bog pomaga z vedno rastočimi dohodki od žganja. Tako je imela dežela pri nakladi od žganja dohodkov 1887. leta 90.500 gld., a leta 1897 že nad 400.000 gld. in od piva okoli 90.000 gld. Ko bi dežela teh dohodkov ne imela ali če jej država odvzame te dohodke, kakor namerava, potem bodo deželni poslanci morali čudeže delati, ako bodo znali.

Toliko v pojasnilo onim, kateri vse mogoče in nemogoče stvari zahtevajo od svojih poslancev. Včerajšnja debata o poročilu deželnega odbora glede deželne kulture je zopet pričala, da posamezni poslanci pazljivo zasledujejo in marljivo zagovarjajo narodnogospodarske koristi svojih volivcev. Deželni odbor namreč obširno poroča, kaj je vsled danih mu naročil od deželnega zbora ukrenil in storil glede raznih vodovodov, uravnav hudournikov, osuševanja in zboljšanja zemljišč, glede govedoreje, raznih zadrug, pogozdovanja itd. Tako poroča deželni odbor mej drugim, da je vsled naročila deželnega zbora prosil vlado, naj bi za Kranjsko nastavila posebnega hidrotehnika, ki bi se pečal samo z vodovodnimi in melioracijskimi vprašanji. Troški za tega tehnika bi znašali do 3500 gld. na leto. Deželni odbor je vladi naznanil, da bi temu tehniku preskrbel primerno pisarno, in predlagal 800 gld. kot deželni prispevek k tej potrebnosti. Treba pa bode tudi ustanoviti in vzdrževati melioracijski sklad. Upanje je, da se to v kratkem izvrši. Pri tej točki so govorili poslanci pl. Lenkh, Hribar in baron Schwegel.

Pri točki glede uravnave potoka Mirne se oglasi poslanec dr. Žitnik rekoč, da je bil, kakor znano, že dne 23. prosinca 1888 sklenjen deželni zakon, po katerem bi udeleženci morali prispevati 42.000 gld. Poljedelsko ministerstvo je samo dvomilo, bi li udeleženci zmogli toliki donesek. Pri novih obravnavah so udeleženci izjavili, da bi mogli prispevati k večjemu 20 odstotkov proračunjenih troškov v znesku 140.000 gld., to je 28.000 gld. Ker pa je tudi vis. poljedelsko ministerstvo leta 1890 naznanilo, da bi ne hotelo prevzeti polovice skupnih troškov, je dež. zbor dne 22. novembra leta 1890 v XIII. seji razveljavil prvotni načrt zakona in naročil deželnemu odboru, da nadaljuje obravnave in predloži nov načrt zakona. Dne 17. sušca 1892 pa je dež. zbor vsprejel novi načrt zakona, po katerem bi prispevala država 50 odstotkov, to je 70.000 gld., 28.000 gld. udeleženci, in sicer 22.000 zemljiški posestniki, 3000 udeležene občine in 3000 okrajni cestni odbor mokronoški. Zakon je dobil sicer Najvišje potrjenje, toda stvar se je zavlekla, ker je poljedelsko ministerstvo zahtevalo, da se z uravnavo ne sme preje pričeti, dokler ni plačevanje prispevkov od udeležencev zagotovljeno in v to svrhu pravno veljavno določen konkurenčni

ne vprašati, ampak prositi sem Vas hotel, da mi poveste njegovo zgodovino in če vam ni prenadležno in preneljubo, posetim Vas pojutrišnjem.

»Pojutrišnjem še le? In zakaj ne jutri, ali ne počakate precej danes?»

»Padel je mrak že, gospa, in bojim se, da se preveč utrudite.»

»Nikakor ne, nikakor ne, in če je samo to vzrok, rečem vam, da ostanite, povem vam precej, samo luč nama prižge Marta...»

In hitela je klicat Marto, kakor da ima noge desetletne punice, a čez par hipov je bila že nazaj...

Kaj sem hotel? Jezil sem se nad svojo nerodnostjo in zabitostjo, da sem bleknil uprav tako neumno vprašanje, da rešim žlobudravo starko iz zadrege, v katero sem jo bil spravil, ko sem jo pobaral po imenu one neumne punice. Kaj mi je prav za prav mar oni major? Toliko kot ta Herber in sto in sto drugih! Ostati sem moral, sicer bi bilo joj...

Ko sem stopal po omrtveli cesti proti domu, zveneli so raz stari trški stolp udarci najhujše ure. Vsa okna bila so temna in le zadnji krajec lune mi je svetil po samotni poti.

A jaz sem bil truden, tako truden...

kataster, ki je merodajen za razdelitev prispevkov, ter ni osnovana vodna zadruga. Druga zapreka je bila, da je bil deželni inženier pozabil na mostove in da dotični troški niso bili postavljeni v proračun. Prizadete občine so se seveda uprle, češ, da ne zmagajo še teh novih troškov. Konečno so se občine udale, ker jim je deželni zbor minolo leto za zgradbo novih mostov dovolil 1450 gld. podpore. Letno poročilo deželnega odbora navaja, da je bilo že za leto 1898 državnega prispevka zagotovljenega 51.250 gld. in deželnega prispevka je bilo za minolo leto v proračunu 16.000 gld. Delo bi se bilo torej že minolo leto pričelo, toda vodopravno postopanje se ni izvršilo, ker se je moral generalni načrt v marsičem preurediti in niso bili podrobni načrti gotovi. Ker pa iz poročila ni razvidno, ali so sedaj že vse potrebne priprave v toliko dovršene, da se bode mogla uravnava potoka Mirne letos pričeti, prosi govornik, naj bi gospod poročevalec deželnega odbora blagovolil to pojasniti. Z ozirom na te opazke predlaga nastopno resolucijo: »Visoka zbornica skleni: Deželnemu odboru se naroča, naj vse potrebno ukrene, da se uravnava potoka Mirne še letos prične.«

Deželni odbornik Povše odgovori, da so bile meseca marca zadnje obravnave z udeleženci glede prispevkov dovršene in bodo troški za mostove mnogo nižji, nego se je izprva proračunavalo; vodopravna obravnava se bode vršila mes. maja; deželni odbor je že ukrenil, da pojde na delo 50 do 60 delavcev iz prisilne delavnice in se dela za uravnavo Mirne prične meseca junija ali julija. (Dobrokljici.)

Poslanec Božič priporoča, da bi se dela za uravnavo vipavskih vod pospešila. — Profesor Hraske je prevzel nalogo, da izvrši potrebna preiskavanja v vipavski dolini in izdela načrt. Za to delo se mu je obljubilo 3500 gld. Polovico te svote mu je deželni odbor že izplačal, drugo polovico pa je obljubilo poljedelsko ministerstvo s pridržkom, da izpolni neke od ministerstva natančno določene pogoje. (Konec sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 8. aprila.

Abstinenca nemških poslancev v češkem deželnem zboru. Znano je, da je posl. Baxa v ime čeških poslancev zahteval, naj se storé potrebni koraki, da se Nemci ali zasedanja vdeleže, ali pa izgube svoje mandate, češ da je sedaj že čas za izvršitev dotične zakonite določbe. Deželni maršal se pa ni strinjal s to mislijo in pojasnil svoje nazore o določi opravičnika, ki govori, da se morajo poslanci po preteku osmih dnij opomniti in ako po preteku nadaljnjih 14 dnij ne pridejo k seji, izgube, svoj mandat. Deželni maršal pravi, da se tu štejejo samo dnevi, v katerih zboruje deželni zbor, in pomeni toraj določena doba osem, ozir 14 deželno-zborskih sej. Potem takem imajo Nemci dovolj upanja, da se ne izgube svojih pravic, ker bo vlada, najbrže vsled nekega dogovora, postopala tako, da se vsaj z 21. sejo zaključí pomladansko zasedanje.

Primerena sodba o nemško-nacionalni protirimski agitaciji. Mažarski list »Budapesti Hirlap«, o katerem se sicer ne more reči, da je vnet zagovornik katoliških interesov, piše te dni o najnovejši gonji Schönererjevcev in Wolfcevcev približno tako-le: Zgodovina katoliške cerkve nam od začetka pa do današnjega dne podaja dovolj vzgledov, kako je ravno nejevera pospeševala in množila živo vero in nenravnost v raznih krogih množila število svetnikov; vse to dokazuje cerkvena zgodovina, toda zato pa nam ta zgodovina ne podaja prav nikakih vzgledov, da bi se bila iz jezikovnih naredeb izcimila kaka vera. Wolfa torej ne moremo postavljati na jednako stopinjo z Lutrom, kakor tudi Schönererja ne moremo primerjati z Melanhtonom, ako še tako kričita: Los von Rom! Tudi nemški cesar ne bo v tem oziru podoben brandenburškemu mejnemu grofu, ki je pričel radi Prage in Čehov tridesetletno vojsko proti Habsburžanom in katoličanom sploh. Slovani ne bodo nikdar protestantje in tudi avstrijski Nemci ne bodo kar v trumah sledili klicu kričačev proslitov, ker radi političnih nazorov niso voljni spreminiti svoje vere. Nasprotno bodo pa avstrijski

katoličani le še bolj trdno se oklepali svoje vere. Ob enem se bo pa pomnožilo nezaupanje napram Nemcem v narodnostnem in političnem oziru ter se skalilo razmerje mej Nemčijo in Avstrijo.

Novi občinski statut za dunajsko mesto bode vendar le prišel v deželni zbor na dnevni red in bode, kakor poročajo krščansko-socialni listi, tudi prodrli. Obveljal pa seveda ne bode tako, kakor ga je predložila mestna občina. Sklenil se je baje kompromis mej vlado in krščanskimi socialci, na podlagi katerega je vlada voljna pritrditi odpravi mestnega sveta, mej tem ko je občinski zastop odnehal s svojo zahtevo glede odprave volilnih razredov, in, kar je skoro neumljivo tudi glede uvedbe splošne volilne pravice v vseh volilnih razredih. Ustanovi se toraj samo nova volilna skupina in nekoliko premeni število mandatov v posamnih volilnih razredih. S tem se bo sicer nekaj doseglo, toda glavni namen, ki ga je imel pri tem dunajski mestni zastop, podeliti namreč vsemu dunajskemu prebivalstvu jednako volilno pravico, se potemtakem ne bo uresničil.

Delavsko gibanje na Češkem. Najnovejša poročila javljajo kar o dveh večjih stavkah v čeških podjetjih. V Nahodu pri Kralj. gradu stavkujejo tekstilni delavci, v Bujejevicah pa delavci pri gradnji nove domobranske vojašnice in neke češke šole. V prvem kraju so zahtevali delavci od ravnatelja predilnice, žida Goldmanna 30 odstotno zboljšanje plače, česar jim pa »prijatelj« delavcev ni hotel dovoliti in jim je le ponudil prav neznaten poboljšek. S tem se seveda stavkujoči delavci niso zadovoljili in padli so po tovarni in drugih židovskih hišah in prodajalnah ter razbili vse, kar jim je prišlo pod roke. Vdrl so v nekatere pokarne, mesnice in druge prodajalne ter se prav bratovski delili. Čudno je vsekako, da so ravno po židovskih prorokih zapeljani delavci planili le po židovskih podjetjih. V Bujejevicah dosedaj večjih nemirov še ni bilo in je upati, da se stavka poleže mirnim potom.

Sestanek treh cesarjev. Te dni so razni listi poročali, da se snidejo letos na ruskih tleh trije cesarji, namreč avstrijski in nemški cesar ter ruski car. Ta vest pa se je pokazala kot najbrže neresnična in sloni na sledeči, malovažni dogodbi. Iz Opave se namreč poroča, da je pred nekaj dnevi bival tam ruski nadlovec pl. Rüffen, ki je nakupil nekaj lovskih psov za carski zverinjak v Skieznievicah na ruskem Poljskem, kjer se baje povodom sestanka treh cesarjev priredi večji lov. Pričakovati je toraj v kratkem uradnega dementija v tej zadevi.

Francoski predsednik Loubet obiskal je te dni v spremstvu ministerskega predsednika svoje rodno mesto Montélimar. Pred županovo hišo ga je mej drugimi pričakovala tudi njegova 86-letna mati. Potem se je pa predsednik vdeležil njemu na čast prirejenega banketa ter pri ti priliki govoril nekoliko tudi o svojem programu. Rekel je mej drugim: Težko breme predsednika republike prevzel sem samo radi tega, da se ohrani in okrepi jedinstvo republikanov, ki je potrebna v prosoh dežele v notranjem in za njeno moč na zunaj. Prehodne, trenutne težkoče in površni nastopi te ali one vrste ne bodo ovirali jedinstvi mej Francozi. Konečno je predsednik čestital prebivalstvu na njegovem velikem spoštovanju do armade, katero goji strastno, a z vso pravico. — Mož je toraj govoril o jedinstvi mej francoskimi republikanci, ki sicer v kljub obilni hvali ni vzgled prave jedinstvi, toda mnogo slabeja bi tudi ne bila, ko bi bil Loubet prepustil prvo mesto v republiki kaki drugi osebi.

Zadnja vojska s Španijo bo stala Amerikane ogromne svote denarja. Poleg ogromne svote 60 milijonov, katere so morali plačati za nakup potrebnih vojakov, treba jej je poravnati še nekaj naknadno predloženih računov. Toda to še ni vse. Vsi v zadnji vojski ranjeni in sedaj za delo nesposobni vojaki so vložili prošnje za vpočenje s primerno pokojnino. Že sedaj je vložih jih nad 2000 takih prošenj, računati se pa sme, da se bo to število gotovo podesetorilo. Ameriški zakladni minister bo moral toraj precej globoko seči v državno zakladnico in vlada se bo najbrže v bodoče gotovo desetkrat premislila, predno bo znova pričela jednako drago in jednako brezvspešno in nekoristno vojsko.

Iz mestnega zbora ljubljanskega.Ljubljana, 5. aprila.
(Konec.)

Pritožba dimnikarja Jos. Spitzerja radi oddaje dimnikarskih del v topničarski vojašnici dražjemu ponudniku Stricelju se kot neutemeljena zavrne. — Poroč. isti odbornik.

Za popravo strehe na stolpu na gradu se naknadno dovoli znesek 110 gld. 67 kr., za kolikor se je prekoračila proračunana svota. Poroč. odb. Pavlin.

Isti odbornik poroča o novem regulacijskem načrtu za del mesta na levi strani Dunajske ceste nad progo južne železnice. Novi načrt se v toliko razlikuje od prejšnjega, da se obdrži sedanja cesta v Kleče, le da je arhit. Fabiani načrtal tam, kjer se imenovana cesta odcepi od Dunajske ceste, nasproti vojašnici majhen trg, ker bi bile sicer parcele preneznatne. Opustil pa se je projektovani trg na južni strani vojašnice in se mesto tega začrtala 25 m široka cesta. Cesta na severni strani se zoži na 16 m. Ob enem predlaga poročevalec, naj se določi za ta del mesta odprti zistem, le pri manjših skupinah naj bi bile izjeme dopustne. Predvrti naj se zahtevajo le nasproti vojašnici. — Vsi nasveti obveljajo.

Odb. Žužek poroča o stavbnih črtah v Zatiških ulicah. Stavb. črta ob posestvu Pallusovih dedičev je že določena in naj se določi višina za novo stavbo jednako z ono hiše grofa Blagaja. Sploh pa naj ostane vse tako, kakor se je prvotno sklenilo, namreč da se svojedobno zazidajo sedanje Zatiške ulice in odpro nove kot podaljšane Florijanske ulice na prostoru sedanjega Zatiškega dvorca in sosednje hiše, ker se dvorec le znotraj popravi in je upanje, da se prej ali slej demolira.

Temu nasvetu se protivi župan, ki meni, da bi se s tem le ovirala namera vlade, ki hoče dvorec temeljito popraviti. Sedanje Zatiške ulice popolno zadostujejo za ondotni promet. Treba pomisliti, da bo morda ravno v tem dvorcu treba iskati prostorov za obrtne šole.

Odb. Pavlin meni, da odsek ni nameraval šikanirati vlade, ki bi izvršila le neznatne poprave in bi torej v tem slučaju ne bila potrebna stavbena prepoved, tudi ako se ohrani projektovana nova ulica. Sedanja ulica z 8 m se tudi njemu zdi preozka.

Župan še enkrat naglašja, da se namerava izvršiti temeljita poprava, proti kateri bi magistrat v tem slučaju moral protestovati. Nove ulice bi bile itak samo na papirju, ker je za vresničenje te misli treba vsaj 24.000 gld., ki jih zahteva erar za odkup dvorca.

Odbornik Velkavrh predlaga, naj se zadeva vrne odseku, odb. Šubic pa priporoča županov nasvet.

Poročevalec stavi potem drug nasvet, naj se namreč mesto novih razširijo sedanje ulice na 12 m, kar pa pomeni ravno isto, ako bi se misel že sedaj izvedla, ker treba istotako podreti Zatiški dvorec. Sicer pa lahko čakamo krampa in ni treba kupiti dragega sveta. V petdesetih letih se bo gotovo kaj spremenilo.

Ko se župan z ozirom na težkoče pri popravu dvorca izjavi tudi proti razširjenju ulic, je bil ta nasvet poročevalcev odklonjen.

Prizivu posestnika P. Ramovša v Florijanskih ulicah proti zaukazani preuredbi stranišč in ozkih ulic se ugotovi in razveljavi ukrep magistrata.

Na mestu demoliranih dveh hiš grofovske Stubenbergičine ustanove v Gradišču se sklene zgraditi večjo hišo za ubožne rodbine ljubljanskih meščanov za približno svoto 42.000 gld. K temu je prispela vlada z 1800 gl. podpore in 15.000 gl. brezobrestnega posojila, ustanovna glavica znaša blizu 15900 gld., ostalih 10.000 gld. bi se pokrilo iz potresnega zaklada. Stavba naj bi bila dvonadstropna z 18 majhnimi stanovanji in naj bi se pričelo z gradnjo že spomladi. Magistrat naj preskrbi potrebne načrte. Predlog obvelja.

Stavbna črta pri Fil. Supančičevi hiši na Rimski cesti se določi na podlagi potrjene spremembe regulacijskega načrta za Rimsko cesto in se ob enem določi nivel za novi kanal.

Ostala točka dnevnega reda se reši v tajni seji.

Tedenski koledar.

Nedelja, 9. aprila: 1. povelikonočna, bela; Marija Kleof. evang.: Jezus se prikaže pri zaprtih vratih. Jan. 10. — Ponedeljek, 10. aprila: Mehtilda, opatinja. — Torek, 11. apr.: Leon I. Vel. pap. — Sreda, 12. apr.: Zenon šk. — Četrtek, 13. apr.: Hermenegild sp. — Petek, 14. apr.: Justin m. — Sobota, 15. aprila: Helena ces. — Solnce izide 15. ob 5. uri 17 m., zaide pa ob 6. uri 43 min. — Lunin spremin: Mlaj 10. aprila ob 7. uri 19 min. zjutraj. — Musica sacra. V nedeljo, 9. aprila: v stolnici cerkvi velika maša ob 10. uri: Mašo sv. Cecilije zl. dr. J. Benz, aleluja in versus A. Foerster, ofertorij G. E. Stehle. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Mašo zl. Ad. Kaim, graduale Foersterjev, ofertorij C. Mašekov.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 8. aprila.

(Občinske volitve v Ljubljani.) Jutri v nedeljo, dne 9. t. m., ob 10. uri dopoldne se bo vršil volilni shod v »Katoliškem Domu« vseh tistih ljubljanskih mestnih volilcev, kateri so s sedanjim gospodarstvom na magistratu nezadovoljni. Komur je blagor našega mesta pri srcu, naj gotovo pride! — Pripravljalni volilni odbor.

(Volilni shod) se bode vršil jutri v nedeljo 9. t. m. ob 4. uri popoldne v Petrovem hramu na mitnici* poleg sv. Petra cerkve. Volilci iz št. peterskega predmestja in Udmata, udeležite se ga v najobilnejšem številu, ker gre se za Vaše koristi!

(Osebnosti.) Finančni minister dr. Kaizl se je v četrtek zvečer preko Reke povrnil iz Dalmacije na Dunaj. — Deželni šolski nadzornik dr. Zindler v Gradcu je umirovljen; tem povodom je dobil naslov in značaj dvornega svetnika. Na njegovo mesto je imenovan dosednji ravnatelj na mariborski gimnaziji g. dr. Peter Stornik. — Gospod V. Kumar, okrajni šolski nadzornik v Tolminu, je stopil v pokoj. — Namestniški koncipist Lašič je iz Tolmina premeščen na Krk, na njegovo mesto je prišel trd Nemec pl. Grabmayer.

(Zahvala.) Na brzojavni pozdrav gosp. kmetijskega ministra barona Kasta po shodu slovenskih zadrug sprejel je g. dr. Šusteršič od Nj. ekselence naslednji brzojavni odgovor: Prosim, blagovolite vsprejeti mojo najiskrenejšo zahvalo za prijazni pozdrav.

(Goriški deželni glavar) še sedaj ni imenovan, akoravno se deželni zbor snide že 15. t. m. Imenovani so bili po časnikih že razni kandidatje. Morda bode deželni zbor zopet otvoril dež. glavarja namestnik.

(Velika veselica za Prešernov spomenik.) Dodatno k našim poročilom o tej prelepi veselici se nam javlja, da se je posrečilo odboru pridobiti za ta večer največje in najslovitejše dramske umetnice in umetnike. Komu niso znana slavna imena: Ristori, Wolter, Judic, Réjane, Sarah, Bernhardt, Duse, Rossi, Salvini, Coquelin, Andò, Mitterwurzer, Kainz, Irving, Zaccani itd.! Svojo nedosežno umetnost pokažejo zbranemu občinstvu v veseligrigi »Moj pokojni« in v opereti »Mladi doktor«, zlasti pa v svetovnoznan, vzorni tragediji »Karakala«. V pomiritev občinstva naznanjamo, da se v teh igrah ne bode prav nič streljalo. Gostujoča družba obstoja iz 62 oseb in velicega orkestra, ki bode sviral pred tragedijo jako srečno izbrane sloveče ouverture. Družba se pripelje v nedeljo pop. s poseb. vlakom dolenjske železnice v Ljubljano. Menda se ž njimi pripelje tudi pesnik-avtor, kateri pa v svoji veliki skromnosti kar v naprej hvaležno odklanja vsakovrstne ovacije, kot so šopki, venci itd. Vse navedeno menda zadošča za dokaz, da bo ta veselica zares zabavna in velezanimiva. Začetek je že ob 7. uri. Vstopnina za osebo 40 kr., dijaki 20 kr. Še enkrat pa opozarjamo, da je vsako drugo nabiranje in obiranje izključeno.

(Štajerski deželni zbor) je imel včeraj jednajsto sejo. Deželni odbor je predložil razna poročila, mej drugimi načrt zakona, s katerim se preminja deželni volilni red za Štajersko. Poslanec Hagenhofer in tovariši so predlagali, da de-

želni odbor podpira snovanje kmetijskih zadrug po potovalnih učiteljih, s primernimi pravili in denarnimi sredstvi, ter naj se v to svrhu dovoli 5000 gld. kredita. Poslanec Žičkar in slovenski tovariši so predlagali: Povodnji mejne reke Sotle provzročajo vsako leto v rogaškem, kozjanskem in breškem okraju velike škode. Vsled tega se naroča deželnemu odboru, da prej ko mogoče prične z uravnavo Sotle in v ta namen od države izposluje izdatno podporo. Poslanec Posch, grof Kottulinsky in tovariši so vložili predlog proti uporabi § 14. državnega temeljnega zakona, češ, da se to ne strinja z državno ustavo. Cesarski namestnik grof Clary odgovarja, da more deželni zbor v smislu § 19. državnega reda pač posvetovati se o izdanih zakonih glede vsebine, a ne glede oblike, in da sodba o § 14. pripada državnemu, a ne deželnemu zboru. Predlog na več mestih presega delokrog deželnega zbora. — Nemškoliberalna večina je torej vrgla bombo v zbornico, a sodimo, da ni nevarna.

(Vrhniška železnica) je dograjena in se bode prihodnji ponedeljek zjutraj ob 1/2. 7. uri s prvo lokomotivo iz Ljubljane na Vrhniko peljala komisija in upravni odbor.

(Z Notranjske.) Liberalna surovost. Zmage pijani in od raznih duhov navdušeni so se vračali udeleženci trgovskega shoda iz Ljubljane. Dobro so jih morali razkuriti ondotni govorniki, kajti pod parolo »proti f....« so se raztekli po deželi. En rjavec je v vagonu prodajal svojo modrost, kakor doma fige in rožiče, in se ustil, da bi se bil kmalu razčesnil. Nekaj cvetk zasluži, da se otmo pozabljenosti: »Vsi f.... so oderuhi in delajo samo na to, sebe obogatiti in neumnim kmetičem zadnji bor iztisniti. V celi deželi poznam samo jednega, da ga ven vzamem, drugi so vsi ničvredneži. Še v cerkvi poberajo denarje v pušico, da vjamejo kak petak za svoj žep. Na prižnici same neumnosti klatijo. Tudi jaz grem včasih poslušat, pa samo iz politike, da se potem norčujem. Nikdar ne bom potreboval f...., tudi na zadnjo uro ne. F.... so sami antikristi.« V takem tonu je možic fantaziral dalje in kričal, da je vse v kosce letelo. — Toda nekaj mož katoliške stranke ga je tako krepko pobijalo, da so ga čisto vgnali. Sramoto se je pobral junak v drugi oddelek, nazadnje pa prišel prosit za zamero. Že iz tega slučaja se dá soditi, kaki elementi so bili na trgovskem shodu med seboj in da je bil namen dr. Tavčarja zastran shoda kakor pri vsaki njegovi besedi in stopinji edino le gonja zoper farje. Ne stvarno razpravljati, ne trgovski in obrtni stan varovati, ampak vso duhovščino v celoti ponižati in še ta dva stanova zoper njo naščuvati, — to je hotel doseči in obneslo se mu je dokaj dobro. To je pokazal že samo ta zborovalec. Mladi deklici pri šestnajstih letih, ki je bila prvič v Ljubljani in se je z istim vlakom vračala domov, še sedaj šumi v glavi od divjanja tega liberalnega kričača. Še nikdar ni kaj takega slišala. Koliko pohujšanje zakrivi tak peklenjski jezik? Kdaj ga bode popravil? Nikdar ga ne more.

(Iz Gradca) smo prejeli veselo vest, da je namestništvo konečno vendar potrdilo pravila »Slovenskemu izobraževalnemu in zabavnemu društvu Napreč« v Gradcu, ki si stavi namen, biti ognjišče, okrog katerega naj se zbirajo vsi mnogoštevilni graški Slovenci.

(Struthiokamelus) leta po afrikanskih puščavah in uganja politiko ignoriranja. Otroka je v temi strah in zatise oči, da bi nič ne videl. »Slov. Narod« pa prinese notico »o shodu vseh Svedcev«, da bi prepričal svoje zajčke, da so »vse ovire odstranjene«, in gladka pot staremu odiranju ljudstva. Pri nas je kaj lahko uničiti nasprotnika: napravi se shod v »Nar. Domu«, na katerega pride vse, ki si želi spremembe zraka, ali pa malo »Lustreise« v slovensko prestolico, seveda s prosto vožnjo. Na shodu se prikaže elita slov. razumnštva, kakor so župan Hribar, ki stereotipno pozdravlja v imenu »bele Ljubljane«, potem visokoučeni Malovrh, cesarski svetnik Murnik in tako dalje. Ti govorijo, pozdravljajo, predlagajo resolucije in »vodijo učene, znanstvene, politične razgovore«. Potem prinese »Slov. Narod« poročilo o tej sijajni manifestaciji, izpusti vse škandalčke in blamaže se shoda, odščipne tu in tam iz govorov posameznih »načelnikov«, kakor

kaže; v notici pa prinese poročilo o nasprotnem shodu od poročevalca, ki ga ni bilo pri shodu, pove v ljubkih izrazih od Svedrčkov, kako so imeli reven shod, in celo stvar tako lepo v šaljivo obleko obleče, da se ljubim domačim zadržkom smeje od veselja srce in so trdno prepričani: zdaj je dobro, hvala Bogu, rešeni smo zmaja! — Prepričani smo, da se bodo ti zajčki povpraševali začudenj mej seboj: Pa, za Boga, čemu smo prišli sem, saj ni bilo vredno! Strah je votel, okrog ga pa nič ni. Bratci le pijmo ga!

(Obrtno nadaljevalno šolo) bodo ustanovili v Šmartnem pri Litiji. Trgovska in obrtniška zbornica je obljubila 50 gld. letne podpore.

(Tovarna za cement na Dovjem) je imela minolo leto 32.259 gld. čistega dobička, s preostankom iz prejšnjega leta 52.205 gld. In Dovjanci so svoj čas ta zaklad prodali za nekaj sto gld.!

(Ogenj.) V sredo je v Dragi pri Višnji Gori pogorel vezani kozolec gospe Jos. Gilly ter mnogo sena in slame. Škode je do 2500 gld. Posestnica je bila zavarovana za 800 gld. Pravijo, da je zažgal neki otrok.

(Zdravje v Ljubljani) od 26. marcija do 5. aprila 1899. Novorojencev 17, mrtvorojeni 3, vmrljih 20; med njimi za vratico (davico) 1, jetiko 3, vnetjem sopilnih organov 3, vsled mrtvoda 1, za različnimi boleznimi 12; med njimi je tujcev 5, iz zavodov 8. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za oslovskim (dušljivim) kašljem 1, vratico 1.

(Štajerske novice.) V Slovenjem Gradcu je notar Tomscheg odložil župansko čast; županom je izvoljen krčmar in poštar Goll. Ta, kakor njegov prednik, je nasprotnik Slovencem. — Iz Ormoža se poroča, da so bili v načelnitvo okrajnega zastopa izvoljeni gg.: Dr. Omulec (načelnik), I. Kočevar (namestnik), Gomzi Fr., Kuharič Fl., Mikl Al., Petavar L. in Robič M. Nemci so med volitvijo odšli. — V Celju so se veliko nedeljo v gostilni I. Kronavettra sprli nekateri Nemci z nekim gostom. Ko ta vidi, da jim ni kos, skrije se pod posteljo. Toda divji razgrajalci ga izvlečejo izpod postelje in tako razmesarijo, da je čez nekaj ur umrl. — V Rajhenburgu so veliki četrtak na semnju voli pobodli tri ženske, jedna je ranjena smrtno. Isti dan je tudi pogorel v trgu neki hlev; nevarnost je bila velika. — Sodni tajnik v Mariboru dr. Wokaun je imenovan drž. pravdnika namestnikom; svetnikoma in načelnikoma okr. sodišč sta imenovana dr. Fraidl za Ptuj in dr. Gellingsheim za Kozje. — Konjska železnica je leta 1897 imela zgube 17.707 gld., od tega plača konjski okraj 6300, dežela 11.407 gld.

(O veprinskem županu) Janezu Andrejčiču Golacu, ki si je vzel življenje, piše »Piccolo«, da je izvršil čin v trenutku blaznosti; kritikuje veprinskega župnika Ellnerja, ker ni hotel samomorilca pokopati na blagoslovljenem pokopališču, dasi je pokopališče občinsko zemljišče. To, da je čin politične osvete, ki se ne more grajati dovolj itd. Tržaški »Piccolo« v jedni sapi hoče predpisovati cerkvi njene dolžnosti in pravice, pa noče nič vedeti o svojih uprav peklenskih zlobah nasproti našim zaslužnim mrtvecem, katerih grobe je skrunila »Piccolova« najeta svojat. Za njegove prišaste naj veljajo vsi oziri, tudi ako jih niso vredni, in ako si drugače pomagati ne more, pa prihaja — z občinskim zemljiščem. Saj občinskega zemljišča bode v Veprincu še razven pokopališča dovolj, zakaj pa se ni oziral na ono? No, naposled se je doseglo, da so pokopali samomorilca Andrejčiča tam nekje na »občinskem pokopališču« in se je zadostilo židovskim željam, ki itak ne poznajo razločka med občinskim in — blagoslovljenim pokopališčem. Andrejčič je bil ljut sovražnik duhovščine, toda žalosten zapeljanec frama-zonske struje. Ako se je branil župnik Ellner pokopati samomorilca na posvečeni zemlji, je imel za to svojih postavnih razlogov, nikakor pa ne taci, ki bi izvirali iz kake politične osvete, o kakoršni umazan »Piccolov« rilec vsikdar čeljusta, kadar hoče blatiti katoliško duhovščino. Bilo ga sram!

(Razpor mej Lahi.) Iz Trsta. Človek bi včasih zares mislil, da imajo naši narodni nasprotniki nek skupen, proti nam obrnen političen cilj brez ozira na kako privatno mišljenje. Na vidéz vsaj je tako, v resnici je pa vendar drugače. O tem govori mesto Rovinj v Istri. Ondi so bile nedavno temu občinske volitve, na katerih je zmagala »go-

spoda«. Razumeti je namreč treba, da se nahajata v rovinjskem okraju dve italijanski stranki, jedna židovsko-liberalna, ali gosposka, a druga kmetska ali katoliška stranka. Poslednja stranka je bila v prejšnjem občinskem zastopu v večini, a spletkam lažiliberalcev se je posrečilo vreči jo od krmila in s pomočjo »hvalevredne« volilne sušmarije uriniti na upravo svoje ljudi. »Gospoda« je zmagala v vseh treh razredih in kmet, »kopač« je podlegel. Na čelu kmetske stranke je župnik Malusa, ki neumorno deluje za rešitev trpinov iz krempljev gosposkih krvososov s tem, da odpira kmetom oči in jim s prstom kaže na oderuhe in razne pijavke. Seveda so židolahonske novine vse polne srda na tega dobrotnika kmetov, zlasti, ker je Malusa ustanovil za svojo stranko trgovsko konsumno društvo v Rovinju, katero varuje kmeta pred tamošnjimi trgovskimi oderuhi, ki so prej polnili žepe ob žuljih kmeta. In tako je tudi v vrstah naših nasprotnikov spor, ki se ne more nikoli poravnati, dokler bo še čuta pravičnosti na svetu. Dal Bog, da dovede ravno ta čut do boljših narodnih odnošajev na naših političnih mejah. Saj je krščanstvo zastopano v masi naroda tako našega, kakor italijanskega in ako si kristjani sežejo v roke, bodo tudi kmalo poravnane politične krivice, katere kopičijo le brezverski trinogi.

* * *

(Drugače, kakor pri nas.) Poljski listi poročajo, da je varšavski gubernator knez Imeretinski brate Goldstein et comp., lastnike predilnice v Čenstohovi, obsodil na 300 rubljev, ker so imeli v tovarni ravnatelja, ki ni zmožen ne ruskega, ne poljskega jezika.

(Dvokolesa iz papirja) so najnovejša prikazen na ameriškem trgu. Izdelujejo jih iz iste snovij kakor železnična kolesa.

(Sejmi po Slovenskem od 10. do 15. aprila.) Na Kranjskem: 10. v Ložu, Podbukovju, na Igu, v Ribnici, Jagnenci, na Vačah, v št. Juriju pri Gamberku in v Šturiji; 11. v Senožečah, Metliki in Bušehi vasi; 13. v Strugah in pri Cirkvi; 15. na Skaručini, v Borovnici in Osilnici. — Na slo v. Štajerskem: 10. pri sv. Lenartu v Slov. gor., pri sv. Mohorju, v Rogatcu, Vojniku; 13. na Vranskem in v Sevnici. — Na Primorskem: 10. v Palmi; 12. v Sežani; 15. v Slivji.

Društva.

(Vabilo k veselici), katero prirede združeni odbori vseh slovenskih ženskih narodnih društev v Ljubljani na korist Prešernovemu spomeniku v nedeljo, dne 9. aprila t. l. v zgornjih prostorih »Narodnega doma«. — Vspored: Živa podoba. »Moj pokojni«, veseloigra, spisal. V. Fournier. »Mladi doktor«, komična opereta, zložil A. Dorn. »Karakala«, tragedija, spisal neznan pesnik. — Med navedenimi točkami izvajajo se samospevi, mešani zbori itd. ter sodeluje godba slav. pehotnega polka Leopold II., kralj Belgijcev, št. 27. — Začetek ob 7. uri zvečer. — Vstopnina za osebo 40 kr.; dijaki 20 kr.; otroci prosti. — K obilni udeležbi najljudneje vabi odbor.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je gospod Ivan Jebračin, založnik »Kave družbe sv. Cirila in Metoda« danes vročil 100 gld. Do sedaj je daroval v vsem že 400 gld. povodom kupčije z domačo kavo. — Slovenci! rabite in zahtevajte to občno priznano izborno kavo.

(Mestna hranilnica v Novem Mestu.) V mesecu marcu 1899 je 207 strank vložilo 52.066 K. 68 v., 125 strank vzdignilo 45.540 K. 55 v., toraj več vložilo 6526 K. 13 v., 14 posojil se je izplačalo v znesku 1.194.680 K. 96 v., denarni promet 181.646 K. 35 v.

Darovi.

Za dijaško mizo: Gospod A. Hočevar, župnik na Brezovici, 3 gld. — G. Anton Jemec, župnik Podlipo, 2 gld. — G. dr. Janko Brejc, odvetniški kandidat, 5 gld. — G. M. Sitar, župnik v Št. Jurji, 1 gld. 10 kr.

„Naša straža“.

Hiša s kovačijo in vrtom na prodaj.

V večjem trgu na Slovenskem Štajerskem se bode v kratkem prodajala hiša s kovačijo in vrtom. Dobila se bo za okrog 3000 gld. — Hiša je v dobrem stanu, jez pa celo nov. Zraven kovačije bilo bi lahko postaviti tudi žago. Kdor bi bil volje to lepo posestvo po tako ugodni ceni kupiti, naj to naznani »Naši Straži«, ki bo v vsem potrebnem dalje posredovala.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 8. aprila. Dalmatinski namestnik David je bil včeraj pri cesarju v avdijenci.

Dunaj, 8. aprila. Mestni zbor dunajski je odklonil vse dosedanje podpore za razne dobre namene. Odbornik Bruner je dejal, da se je pritožil na upravno sodišče, hoteč dokazati, da nekristjanom ni treba plačevati za namene katoliške cerkve. Odbornik Steiner mu je zaklical, naj judje molče o katoliški cerkvi, kakor se katoliki ne menijo za judovski tempelj.

Dunaj, 8. aprila. Član gospodske zbornice in odvetnik dr. Josip Stöger je po noči umrl.

Praga, 8. aprila. Poslanec Skarda je predlagal v današnji seji odsek 21 članov zaradi spremembe deželnega volilnega reda. Ko je vtemeljeval svoj predlog, je onemogel in se zgrudil nezavesten. — Poslanci, ki so zdravniki, priskočijo mu na pomoč, in Skarda se toliko zave, da so ga mogli pripeljati domov. Kmalu na to je bil poslanec Janda od kapi zadet, vendar se mu je kmalu nekajboljšalo. — Deželni maršal je vsled splošne razburjenosti zaključil sejo.

Brno, 8. aprila. Član gospodske zbornice grof Miterovski je v 85. letu umrl.

Brno, 8. aprila. Pogorela je minulo noč predilnica židov Himmelreich in Zwickler. Škodo cenijo na 200.000 gld., ki pa je več kot pokrita s zavarovalnino.

Nahod (Česko), 8. aprila. Hišna preiskava pri stavkujočih delavcih se nadaljuje. Zaprli so dosedaj 45 oseb.

Budimpešta, 8. aprila. Danes se je pri razpravi o naučnem ministerstvu oglašil Koloman Tisza, katerega pa skrajna opozicija ni pustila govoriti. Glasovi: Exlex! Izdajica! so mu od vseh stranij leteli nasproti.

Pariz, 8. aprila. Kongres proti alkoholizmu je včeraj zaključil svoje zborovanje. Prihodnji se vrši l. 1901 na Dunaju.

Montelimar, 8. aprila. Predsednik Loubet se je vrnil v Pariz.

Huy (Belgija), 8. aprila. V tukajšnji vojaški trdnjavi, v kateri je bilo spravljenega veliko množino streljiva, je eksplodirala shramba za smodnik. Ubita sta dva vojaka in šest ranjenih. Bližnje mesto je bilo v veliki nevarnosti. Več kilogramov težki kamni so nad 100 metrov daleč leteli v mesto.

London, 8. aprila. Jutranji listi poročajo iz Rima, da je Italija sklenila zasesti Sanmunski zaliv. Vojne ladije so že dovedle tje večje število vojnih čet.

Newyork, 8. aprila. Pogorela je petnadstropna hiša na 67. cesti. Ubitih je sedem oseb, več ranjenih, devet jih pa še pogrešajo.

Svarilo pred ponarejanjem in pojasnilo gledé ponarejenih užitin, od katerih zavisi naš najdražji zaklad, naše zdravje, to je vsakega nujna dolžnost. Spominjali se bode, s kako velikim vspehom so začeli rabiti pred nekaj leti Kathreiner Kneippovo sladno kavo in jo pozdravili največji izvedenci v zdravstveni stroki. Ker dobi ta kava s tem, da se jo na poseben iznajdljiv način proizvaja, duh bobove kave, se na ta način že sam na sebi dobri okus izboljša in poveča. Začeli so pa to kavo takoj ponarejati in jo skušajo še danes v podobnih zavitkih in pod sličnimi imeni usiljevati občinstvu, največkrat na ta način, da prodajajo na vago navaden pražen ječmen ali žgan slad pod imenom »sladna kava«. Svariti moramo torej nujno pred vsakim ponarejanjem tega pristnega izdelka, kateri se prodaja le v že povsod znanih belih izvirnih zavitkih z varnostno znamko »župnik Kneipp« in z imenom »Kathreiner«, ki se torej ne more in ne sme nikoli prodajati »na vago«.

4

Umrli so:

6. aprila. Marija Zupan, uradnega sluge vdova, 70 let, Vegove ulice 3, jetika.

V bolnišnici:

4. aprila Katarina Starin, prodajalka, 60 let, pljučnica.
5. aprila Gregor Trampus, kmet, 24 let, comotio cerebri.
Ivan Kovač, posestnik, 72 let, rak.
6. aprila. Karol Medic, priglédnik fin. straže v pok. 58 let, encefalomalacija.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m., srednji zračni tlak 736,0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebe	Padačina v 24. urah v mm
7	9 zvečer	728,0	10,7	sl. jzah.	dež	
8	7. jutraj	724,4	7,6	sl. szah.	megla	0,0
	2. popol.	724,3	3,2	sl. jzah.	sk. obl.	

Srednja včerašnja temperatura 10,5°, normale: 8,1°.

MATTONIJEV GIESSSHÜBLER

**naravna
alkalična kislina**

ki se po izreku medicinskih avtoritet s posebnim uspehom rabi pri boleznih:

motenem prebavljenju,

želodčnem kataru, slabem želodcu, pomanjkanju elastičnosti jedi, zgagi itd., ter

kataris v sapilih,

zastizenju, kašlju in hripavosti. (III.) 20-14

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko.

Luskinasto - oklopna barva

je uporabljiva za okrasje, preprečuje rjo, daje lep kovinski lesk. Sosebno priporočljiva za prevlako predmetov, kateri trpijo vsled vremena, n. pr. mostovi, železne konstrukcije, konstrukcije pod vodami, vrtna ograja, strešice nad prodajalnimi, shrambice za plinove zvončke, železne predmete sploh itd. Edina prodaja za Kranjsko pri tvrdki **BRATA EBERL v Ljubljani**, Franciskanske ulice. — Vnauja naročila proti povzetju.

Vzorci na zah. evo zastoj. 228 4 11-2

Kuharica

želi vstopiti v službo h kakemu gosp. duhovniku. Izučena je dobro v kuhi ter vajena gospodinjstva. Ponudbe naj se pošljejo do 15. maja t. l. pod naslovom: **M. Mlakar, Poljanska cesta št. 13**, prvo nadstropje. 349 3-1

Najboljša in najcenejša kolesa

(bicikle) iz štirih različnih tovarn prodaja podpisani. Ima tudi stare a še popolnoma dobre po 30-85 gld. komad, in druge reči, h kolesom potrebne.

339 2-1 **Pavel Bizjak, Kranj, št. 132.**

Dr. Ivan Geršak, c. kr. biležnik v Gorici išče v malem konceptu izurjenega

uradnika. 335 (3-2)

Vstop 1. maja ali junija; plačilo po dogovoru

»Pri cvetlicah.«. »Pri cvetlicah.«.

Naznanilo.

Usojam si prečast. duhovščini in slav. občinstvu udano naznanjati, da imam sedaj svojo

trgovino in vezanje z umetnimi cvetlicami

v Lingarjevih ulicah.

V zalogi imam vedno velik izbor vsakovrstnih cvetlic, vencev in šopkov za cerkve, kapele, svate itd.

Vežem vence in šopke natančno po naročilu v ceni in obliki in si vsakdo lahko sam zbere cvetlice, katere si želi, da se uvežejo.

Gospodom trgovcem, kateri na debelo vence i. dr. kupujejo, je sedaj kup pod tovarniško ceno. Za mnogobrojna naročila, posebno za majnik, se priporoča 350 3-1

V. ELSNER,
zaloga in vezanje umetnih cvetlic,
Ljubljana, Lingarjeve ulice.

Prečastiti duhovščini se priporočam za slikanje

**cerkvâ,
kapel
in
sob.**

Imam
na razpo-
lago tudi krasne

vzorke

(škice) v barvah tiskane,

v raznih slogih, kakor tudi

mного spričeval. 73 26-11

Največjo izbero

elegantnih

(338-12-2)

solnčnikov

priporoča

po najnižjih cenah

L. Mikusch

Mestni trg št. 15 v Ljubljani.

Spreten trgovski pomočnik

vsprejme se takoj ali pozneje v trgovino z mešanim blagom.

Ponudbe z referencijami in zahtevo plače pod **B. G. 919** na upravništvo »Slovenca«. 346 3-2

Moka

iz mlina Vinko-ta Majdič-a v Kranju

oddaje se po engros-cenah 259 44-6

v plombiranih vrečah po 10 in 25 kil v prodajalnicah

Maksa Domicelj-a

v Ljubljani, Rimska cesta vis-à-vis Gorupovim hišam.

Dostavljanje na dom brezplačno.

Plombe originalne mlinske.

Moka oddaje se tudi v vrečah po 50, 85 in 100 kil.

Opozarja se, da priznani izvrstni izdelek prvega domačega našega mlina dandanes tudi na tujem uspešno tekmuje z izdelki vseh ogerskih mlinov. 416 3-2

Edini

dežnik,
ki se pri zgibanju nič ne poškoduje, je na patentirani način narejen 145 25-22

Patent Satin de Chine

(ne zamenjati z navadnim Satin de Chine).

Ta dežnik je popolnoma nepremočljiv in stalne barve, podoben najfinjši svilnati omreži. Blagó se ne zgu- banči, ko je mokro, ampak ostane lepo napeto.

Kdor si kupi tak dežnik, nikoli več ne mara drugega.

V Ljubljani te dežnike prodaja edini

JOSIP VIDMAR, dežnikar,

Vsak teh dežnikov ima na notranji strani tole patentno znamko

☆ O M & C ☆
K.K. Patent 46-2511

Vsako ponarejanje ali posnemanje patentne znamke se sodnijsko zabranja. — Natanko je paziti na patentno številko. Nijeden drugih dežnikov nima tako izvrstnih svojstev.

G. Piccoli,

dvorni založnik

Nj. svetosti

papeža

Leona XIII.

lekarnar „pri angelu“
v Ljubljani, Dunajska cesta.

Železnato vino.

Kemične analize odličnih strokovnjakov, kateri so v

železnatem vinu

lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani

zmiraj potrdili navedeno množino

železa, so najboljši spričevali ter

dajejo največje porušstvo za njega

učinek.

To vino je kaj dobro za slabo-

krvne, nervozne in vsled bolezni

oslabele osebe, za blede, sloke

(suhe) in bolehave otroke.

Cena polliterski steklenici 1 gld.

Naročila pošiljajo se z obratno pošto; poštino plačajo p. n. naročniki. 827 22

V Katoliškem domu,

Turjaški trg 1,

priporoča prav dobro vino **polnoveco**, liter 1 gld 10 kr ali jedna steklenica 1 gld.; ravno tako **refoško**, liter 1 gld 10 kr. ali steklenica 1 gld. — **13letno vino** liter 64 kr., **Dolenjec** liter 48 kr., in **štajerska vina** po 48 kr. liter; nadalje **vino iz Renó** po 40 kr. liter. **Koslerjevo carstvo pivo**, pol litra 11 kr., čez ulico 10 kr., **pivo v steklenicah** po 12 kr.; zaboj s 25 steklenicami na dom poslan 2 gld. 50 kr.

334 3-2

Andrej Zalar.

Sprejme se takoj

za učenca

krepek deček poštenih starišev v specerijsko prodajalno v Ljubljani. 315 3-3

Kje, pové upravništvo »Slovenca«.

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kisli 415 20-2

apneno-železni sirup.

Ta 29 let z največjim uspehom rabljeni prani sirup raztaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahki si privajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij. 896 (20-15)

Cena steklenici 1. gld 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje. (Polsteklenice ni.)

Prosimo, da se vedno zrecno zahteva **Herbabny-jev apneno-železni sirup**. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime, »Herbabny« vtišnjeno z vzvišenimi črkami in nosi vsaka steklenica poleg stoječo uradno registrov. varstveno znamko, na katera znamenja naj se blagovoli paziti.

Osrednje skladišče

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII.1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju in v kronovinah.

Vse stroje za poljedelstvo!

Vnoviž znižane cene!

Triljeri (čistilni roji za žito v natančni izvršitvi. **Sušilnice** za sadje in zelenjavo. — **Škropilnice** proti peronosperi, zlobojni sestav Vermolero. — **Mlatilnice**, mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč, kakor hidravlične [vedovodne] preše). — **Slamoreznice**, katere se jako lahko gonijo, po zelo zmernih cenah. — **Stiskalnice** za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi

G. HELLER na Dunaju,

II/2 Praterstrasse 49.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!

Zastopniki se iščejo. 287 20-4

Cerkvena mizarska dela.

Podpisane izdelujem zlasti oekvene klopi in spovednice po vzorcih in po lastnem načrtu ter se za taka dela priporočam čast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom. Zagotovim izvrstno delo in nizke cene. Ze desetim cerkvam sem izdelal klopi v največjo zadovoljnost.

Da je moje delo res trdno in lepo, spričujejo klopi po farnih cerkvah v Dobu, Radomljah, na Rovu, Brdu, Goričici, v Moravčah, Pečah, Komendi in v novi cerkvi vodiški, pa spovednica na Holmcu.

Postavljanje novih klopi v cerkvi traja le 5 do 6 dni.

Josip Stupica na Viru,

pošta Domžale.

61 20-11

Svoji k svojim!

Najstareji češki renomirani veliki zavod.

Ces. in kralj. dvorni založnik

Josip Neškudla

v Jabloném ob Orlici
hiš. št. 86 na Češkem

priporoča:

mašno blago, pluvijale, dalmatike, veia, nebese, šolske in društvene zastave, bandera, altarne preproge, pregrinjala, aibe, rolete, monštrance, kelle, pacifikale, elborije, svečnike, oltarne svetilke, kadilnice, škopilnice, cerkvene lestence, teh. dovršene križeve pote, oltarne podobe najboljših akad. mojstrov itd. itd. — izdelane izredno okusno po cerkvenih predpisih, dragocene, trpežne in po zelo nizkih cenah. Za dokaz solidne in točne postrežbe ja mnogo tisoč častnih priporočilnih priznanj ter obstanek zavoda od leta 1810.

Zahtevajte velike ilustrirane cenike, proračune, vzorce in gotove predmete v izbero franko.

Naslov za dopise vselej doslovno popoln.

Monštranca renesančna
iz bronca, vsa v ognju pozlačena, 130 gl.
vsa iz čistega srebra, težka, v ognju pozlačena 390 gl.

301 8-5 Naslov za brzojavke:

Dvorno založništvo — Jabloném ob Orlici.

SLOVENCI,
pristopajte k
„Naši straži“!

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po niški ceni.

POZOR!

Podpisana tvrdka priporoča slavnim prostovoljnim gasilnim društvom, občnam in župniščem za nabavo vsakojakih
brizgalnic, gasilnega orodja, pasov itd., kakor tudi
kmetijskih strojev in peronospera-škropilnic

svojo bogato založeno

podružnico v Zagrebu, Frankopanska ulica šte. 9.

Postrežba točna, solidna, z nizkimi cenami, pod ugodnimi plačilnimi pogoji tudi na obroke.

Pohvalna pisma in spričevala s Kranjskega na razpolago.

Za obila naročila se priporoča s spoštovanjem

89 12-6

podružnica R. A. Smekal.

351 1-1

Razglas.

V četrtek, 13. t. m., ob 8. uri zjutraj prične se na licu mesta v Olševku

prosta razprodaja posestva

Margarete Šiberl iz Olševka hiš. šte. 3 pri Kranji, ki obsega 14 arov 8 ha. 12 m², z zidano enonadstropno hišo, obokanim hlevom in novim podom na drobno ali tudi skupaj. Cena 7000 gld.

352 2-1

Oglas.

Nasledniki umrlega Jožefa Sporer-ja iz Strug naznanjajo s tem, da bodo

dné 29. aprila t. l.

na drobno prodali vsa poslopja in vse zemljiščne parcele tistemu kateri bo za nje največ ponudil.

Poslopje leži tik okrajne ceste, deset minut od farne cerkve in je pripravo za gostilno in vsako drugo trgovino.

Odlikovan na razstavah v Londonu, Nici in Parizu.

Ustanovljeno 1846.

Najnovejši kroj. Trpežno delo, zajamčeno dobro blago.

Poskušnje in preuredbe izključene.

18 podružnic v največjih mestih države.

Za naročila oblek po meri, katera se izdelujejo na Dunaji, imamo vedno veliko zalogo raznovrstnega blaga.

Otvoritev trgovine!

Največje angleško skladišče narejene obleke

za gospode, gospe, dečke, deklice in otroke

Ljubljana, Resljeva cesta 3, ob vogalu Sv. Petra ceste.

Dunajska tovarniška filijala.

332 3-3

Obleka iz sukna za gospode	od	gld. 4	do	20 gld.
Vrhna suknja za gospode	"	4	"	20
Hawelok iz kameline dlake	"	4	"	12
Jaquet obleka	"	12	"	25
Hlače	"	1	"	7
Obleka za dečke	"	3-5	"	10
Vrhna suknja	"	3	"	6
Hawelok iz kameline dlake	"	3	"	6
Paletot s pelerino	"	3	"	6
Kostumi za otroke, od 3-12 let	"	"	"	"
posebnost	"	2	"	5
perilni	"	1	"	3

in višje.

Najmodernejša konfekcija za dame.

Naročila oblek za gospode po meri izvrše se na Dunaju tekom 24 ur, najfinejše, trpežno ter po najnižji ceni.

K blagohotnemu ogledu najprijazneje in uljudno vabi z odličnim spoštovanjem

Oroslav Bernatović, poslovođa.

ANT. PRESKER
krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 6
se priporoča preč. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega
blaga po nizkih cenah.
Opozarja na veliko svojo zalogo
izgotovljene obleke
posebno na **haveloke** v naj-
večji izbiri po najnižji cenah.
227 12

Liniment. Capsici compos.
35) iz lekarne Richter-jeve v Pragi 24-12
priznane izvrstno bolečine otlačajoče ma-
zilo je dobilo posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v
vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno
domače zdravilo kar kratko kot 759 40-27
Richter-jev liniment s sidrom
ter sprembe iz previdnosti le v steklenicah z
knašo varstveno marko "sidro" kot opistav.
Richter-jeva lekarna
pri zlatem jabolku v Pragi.

264 6-2 **R. Pserhoferja** 392 8-6
„lekarna pri zlatem državnem jabolku“
na Dunaju, I., Singerstrasse št. 15.

J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice
preje **kričistilne kroglice** imenovane, so staroznane, lahno odvajajoče od mnogih zdrav-
nikov priporočeno domače zdravilno sredstvo. — Te kroglice so iste, katere so vže več
desetletij dobro znane pod imenom **J. Pserhoferjeve kričistilne kroglice**. Pristne
izdelujejo se edino le v lekarni pri zlatem državnem jabolku na Dunaju I., Singerstrasse 15.
Cena tem kroglicam: 1 škatljica 15 kroglic 21 kr., 1 zavoj s 6 škatljicami gld. 1-5.
Ako se svota vnaprej pošlje, velja s poštnino vred: 1 zavoj kroglic gld. 1-25 2 zavoja
gld. 2-30, 3 zavoja gld. 3-35, 4 zavoja gld. 4-40, 5 zavojev gld. 5-20, 10 zavojev gld. 9-20.
(Manj od zavoja se ne pošlje.)
Zahtevajo naj se izrecno „J. Pserhoferjeve odvajalne kroglice“
ter naj se pazi, da ima vsaka škatljica na pokrovu rdeče tiskano ime **J. Pserhofer**, kakoršno
je tudi na navedilu za uporabo.

Balzam za ozeblino J. Pser-
hoferjev
1 lonček 40 kr., franko poslan 65 kr.
Trpotčev sok, steklenica 50 kr.
Balzam za gušo, steklenica 40 kr.
franko posl. 65 kr.
Stolovi kola - preparati
izvrstno krepčujoči želodec in živce. Liter
kola-vina ali izlečka 3 gld., pol litra 1 gld.
60 kr., četrt litra 85 kr.
Grenka želodčna tinktura
(preje življenjska esenca ali Praške kapljice.
Lahkotno odvajajoče sredstvo, oživlja in
Razun tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in
inozemске farmacevtske specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje
točno in po ceni preskrbijo. Pošiljatve po pošti izvrše se najhitreje proti predpošiljati
zneska, večje pa tudi proti povzetju. — Če se denar naprej pošlje (najboljše po poštni
nakaznici), je poštnina dosti nižja, nego pri pošiljativah s povzetjem.

krepla želodec, ter pospešuje prebavljanje.
Stekl. 22 kr., dvanajst stekl. gld. 2-
Balzam za rane stekl. 50 kr.
Tannochinin-pomada J. Pser-
hofer-
jeva, najboljšo sredstvo za rastlās, lonček 2 gl.
Zdravilni obliž za rane
pok. prof. Steudela, lonček 50 kr., franko
poslan 75 kr.
Universalna čistilna sol
A. W. Butricha, domače sredstvo proti
slabemu prebavljanju. Zavoj gld. 1-
353 3-1

Zavod
za 320 26-24
umetno slikarstvo
na steklu.

B. ŠKARDA
v BRNU.

Specijalni zavod
za
slikanje na cerkvena okna
v vsakem slogu in izdelavi.

Ceniki, troškovniki,
načrti, škeice in
vsakoršen strokovni na-
svet brezplačno.

Sedemkrat odlikovan
s prvimi nagradami.

Št. 9460. 299 3-3

Volitveni razpis.

V smislu § 17. občinskega volilnega reda za deželno stolno mesto
Ljubljana se daje na znanje, da se bodo

letošnje dopolnilne volitve v občinski svet
vršile v telovadnicah I. in II. mestne deške 5razrednice v Komenskega ulicah
in na Cozjevi cesti in da bode volil:

a) v telovadnici I. mestne deške 5razrednice:
dné 24. aprila prvi oddelek III. volil. razreda (upravičenci od A—L);
dné 26. aprila II. volilni razred;
dné 28. aprila I. volilni razred;

b) v telovadnici II. mestne deške 5razrednice:
dné 24. aprila drugi oddelek III. volil. razreda (upravičenci od M—Ž),
vselej od osmih do dvanajstih dopoldne.

Ako bode treba ožje volitve, vršila se bode dan po prvi volitvi, to
je dné 25., oziroma 27. in 29. aprila t. l. ravnotam, kot prvotna volitev,
in tudi od osmih do dvanajstih dopoldne.

Iz občinskega sveta **izstopijo** letos nastopni gospodje občinski sve-
tovalci, in sicer:

a) iz III. volilnega razreda:
Dimnik Jakob, Dolenec Oroslav, Mally Fran, Turk Josip
in **Zabukovec Jakob**;

b) iz II. volilnega razreda:
Hribar Ivan, dr. Požar Lovro, Šubic Ivan in dr. Tavčar
Ivan;

c) iz I. volilnega razreda:
Dr. vitez Bleiweis Karol in Grošelj Fran.

Voliti bo torej III. volilnemu razredu petero, II. četvero in I. volilnemu
razredu dvojce občinskih svetovalcev.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dné 10. marca 1899.

Razglas.

Mestna hranilnica ljubljanska
obrestuje hranilne vloge po

4% odstotke

in plačuje rentni davek sama.

Obrestna mera za hipotečna posojila pod
5000 gld. znaša $4\frac{3}{4}\%$, za hipotečna posojila od
5000 gld. naprej pa $4\frac{1}{2}\%$.

Občinska, okrajna in deželna posojila obrestovati
je po dogovoru, posojila na menice in na vrednostne
papirje pa po 5% .

Ta sprememba obrestne mere pri posojilih daje se na znanje v
blagovoljno vednost vsled sklepa občinskega sveta ljubljanskega z dné
23. marca 1899.

V Ljubljani, dné 8. aprila 1899.

Ravnateljstvo mestne hranilnice ljubljanske.

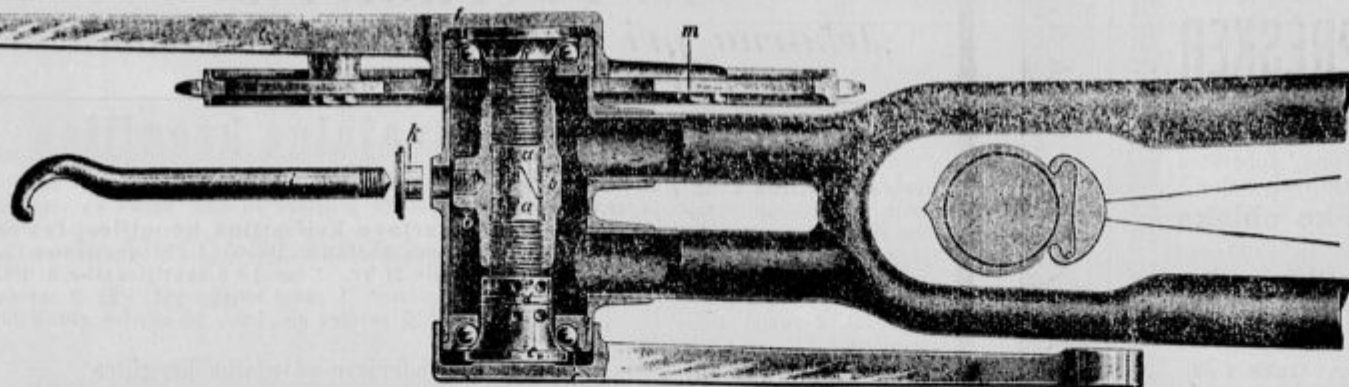
**Delavnica kleparskih, ključarskih, kovino-
tiskarskih, stavbenih in galanterijskih del.**

ANTON BELEC
Št. Vid nad Ljubljano

izdeluje in ima v zalogi **cerkvene svetilnice** ali **stalnice**, dve
po: iz kositarja 12, 15, 18, 20 gld., iz medenine 22, 24, 28,
32 gld., iz tompaka 40, 50 gld.; **obhajilne svetilnice** iz ko-
sitaria po 2 gld., iz medenine po 5, 8, 10 gld.; **pušice z**
zvončki za poziranje miloščine, iz kositarja po gld. 1-50, iz
medenine po 5 gld.; **štedilna železna ognjišča**, vsa že-
lezna in tudi razna za vzdiranje.

Pokrivanje in barvanje zvonikov ter napeljevanje strešnih zlebov
in strelovodov. 253 12-6

Razne železne ograje, vrata, omrežja za pokopališča itd. — S kri-
tevjo zvonikov prevzema ob enem tesarska dela.

NAZNANILO!

Puch-Styria

model 1899

ima velikansko prednost v tem, nova, v podobi razvidna znamenita iznajdba omogoča mnogo lažji tek, kakor sedaj ne dosega noben drugi zistem. Četudi so bila ravno Puch-Styria-kolesa tudi doslej izmed najboljših, bodo v bodoče vsled omenjene iznajdbe mnogo nadkrčila vse druge zisteme, bodo vsekako nedosegljiva. Daje se za njih debroto najsolidnejše, neomejeno jamstvo.

Sola za pouk v vozarenju je na razpolago. Mehanična delavnica na novo urejena, je v najboljšem redu. Popravila prevzemajo se v prodajalni na Mestnem trgu nasproti mestni hiši (rotovžu), kjer je tudi zaloga bicikljev.

Plakate in cenike pošiljam po pošti zastonj.

Z vsem spoštovanjem

FR. ČUDEN urar in trgovec s Puch-Styria in Helical-kolesi v Ljubljani na Mestnem trgu nasproti rotovžu.

53 8

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vse drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirajo na domačo trdko ter ne uvažujejo tujih trdk, društva in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 250 53-5

Ana Hofbauer,
imejateljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Wolfve ulice 4.

Dobiva se povsod.

905 (36-11)

Sarg's Kalodont.

Najbolje in najceneje sredstvo za čiščenje zob.

Najnovejše in najboljše

klobuke

za gospode in dečke 272 13-7

izdelke prvih avstrijskih, nemških, italijanskih in angleških tovarn

priporoča v največji izbi in po najnižjih cenah velespoštovanem

C. J. HAMANN,
Mestni trg šte. 8.

Zaloga klobukov

c. kr. privilegov. tovarn za klobuke

W. Ch. Pless, Dunaj, in Jos. Pichler, Gradec.

Klobuki se izdelujejo natančno po označeni meri in obliki in se prevzemajo tudi stari klobuki v barvanje in oblikovanje.

F. P. Vidic & Co.
v Ljubljani

ponudijo po najnižji ceni poljubno množino

stavbinske opeke,
zarezne strešne opeke

(Strangfalz-Ziegel) in tem pripadajočo stekleno zarežno opeko.

Strešna okna iz litega železa.

Peči in štedilna ognjišča
(lastni izdelek).

Roman-cement, dovski Portland-cement

pa tudi vse druge za stavbe potrebne predmete.

Najnižje cene.

Kupuje in prodaja vse zdalej znanomane efekte in druge vrednostne listine po dnevnem kurzu.

BANKA Makso Veršec
v LJUBLJANI.

Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5, 10 goldinarjev. Giro-konto (hranilne vloge v tek. računu), obresti od dne do dne po 4 1/4 %.

Poštno-hranilnične položnice na razpolago.

Dunajska borza.

Dne 7. aprila.	Dne 7. aprila.	Dne 7. aprila.
Skupni državni dolg v notah 100 gld. 85 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld. 171 gld. 50 kr.	Kreditne srečke, 100 gld. 199 gld. — kr.
Skupni državni dolg v srebru 100 » 55 »	5% državne srečke l. 1860, 100 gld. 157 » 75 »	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld. 172 » — »
Avstrijska zlata renta 4% 120 » 10 »	Državne srečke l. 1864, 100 gld. 194 » 75 »	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld. 20 » 25 »
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron 100 » 70 »	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron 98 » 70 »	Rudolfove srečke, 10 gld. 26 » 50 »
Ogerska zlata renta 4% 119 » 65 »	Tisne srečke 4%, 100 gld. 138 » 50 »	Salmove srečke, 40 gld. 85 » 75 »
Ogerska krona renta 4%, 200 » 97 » 10 »	Dunavske vravnave srečke 5% 129 » 75 »	St. Genois srečke, 40 gld. 85 » — »
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld. 922 » — »	Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878 108 » 25 »	Waldsteinove srečke, 20 gld. 60 » — »
Kreditne delnice, 160 gld. 359 » — »	Posojilo goriskega mesta 112 » — »	Ljubljanske srečke 24 » — »
London vista 120 » 52 1/2 »	4% kranjsko deželno posojilo 98 » 25 »	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld. 151 » 75 »
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj. 59 » 97 1/2 »	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4% 98 » — »	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v. 3380 » — »
80 mark 11 » 78 »	Prijoritete obveznice državne železnice 217 » — »	Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld. 467 » — »
20 frankov (napoleonor) 9 » 55 1/2 »	» » južne železnice 3% 178 » 75 »	Akcije južne železnice, 200 gld. sr. 62 » 50 »
Italijanski bankovci 44 » 35 »	» » južne železnice 5% 124 » 40 »	Splošna avstrijska stavbinska družba 106 » — »
C. kr. cekini 5 » 67 »	» » dolenskih železnice 4% 99 » 50 »	Montanska družba avstr. plan. 244 » 45 »
		Trboveljska premogarska družba, 70 gld. 180 » — »
		Papirnih rubljev 100 127 » 25 »

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.